

Takarékos és tápláló,

jóleső és izletes legyen minden ebéd; a mellett ne kerüljön sok időbe annak elkészítése. A Julius Maggi & Comp. Bregenz czég készítményei segítségére vannak a házi-asszonyoknak ezt a nehéz feladatot meglepő könnyen megoldani. A ki egyszer kísérletet tett ezen hasznos és praktikus készítményekkel, továbbá is folyton azokat fogja használni.

Maggi-féle fűszerezésre
levesnek, bouillonnak, mártásnak, főzelékeknek stb. meglepően erős, jó ízt kölcsönöz.

Néhány csepp elegendő.
Próba-üvege 30 fillér.

Kapható minden gyarmatárú- és csemegekereskedésben, drogueriában.

MAGGI-féle consommé- és bouillon-tokok.
1 consommé-tok 2 adag legfin. erőleveshez 30 fill.
1 bouillon-tok 2 adag erős húsleveshez 15 fill.
Forró vízzel való felöntés által minden más pöttyös nélkül rögtön előállítható.

MAGGI-féle LEVESEK.
Egy tábla 2 adaghoz 15 fillér.
Maggi-féle levesek táblákban által gyorsan, csupán víz hozzáadásával ép oly erőteljes, mint könnyen emészthető, egészséges levesek lehet előállítani.

19 különböző fajta.

IBOLYAILLATOS MANDOLA KORPA
a bőrt finomra simítja és megtartja az arcot élénk és tiszta állapotban.
Készítők: **K. Notsch & F. J. A. BECS, I. LUGECK 3. SZ.**

TÁTRA-LOMNICZ (Szepesmegye).
A magyar kincstár tulajdonát képező klimatikus és gyógyhely, 850 mtr. magasságban. Közvetlenül az imponánsul szép lomniczi és kismarki csúcsok alján, egy fenyvesek által körüvezett tágas völgyben fekszik. Inso-llatja nagy. Levegője ózondús, teljesen tiszta, fenyő-illattal balsamosan telített. Éghajlata az anyagcsere és táplálkozottság fokozásában érvényesül.
Gyógyintézete nagy fedett uszodájával, gyógygimnasztikai termével, külön férfi és női hidropatikus osztá-lyával, porcellán kabin-fürdővel mintaszertileg van berendezve.
A gyógyintézetet állandó fürdőorvos vezeti. Szállodái a legnagyobb kényelmet biztosítják. Az árak mérsékel-tek. A vendégek szórakozásáról kellőleg gondoskodva van. Vasúti állomás, posta és távírda helyben. Prospektusok bérmentve küldetnek.

9217 **A fürdő kezelősége.**

Hölgyeknek!
Ilona-crème.
Legújabb és orvosi szaktelkél-lyek által is elismert, biztos hatású és arcosszépítő szer, elővált minden bőrtisztatlanságot és rövid használat után váltó fehérré, üdév-teszi az arcot.
Készít-nyem nagy közkedveltség miatt mely a doboz alján aláírásommal el van látva. **1 tégely Ilona-crème 1 kor. 1 drb Ilona-szappan 80 fillér.** Kapható minden gyógyszerárban. Székiúdesi rak-tár: **Alexander János gyógyszerár Szolnokon.** Bu-dapesti főraktárak: **Török-féle gyógyszerár Király-utca 12. és Andrássy-ut 29., Kerpel-féle gyógyszerár Lipót-kört 28. szám és Thalmayer és Seitz uraknál.**

Császárfürdő
BUDAPESTEN 8918
téli és nyári gyógyhely.

Előszórangó E kénesvízű gyógy-fürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz uszodák-kal, kő- és kádfürdővel. Prospektus ingyen bérmentve.

Kopaszfejűség gyógyítása.
Akadályozza a haj kihullását, elhajtja a sűrűt és viszketést, megadja a kopasz fejnek ismét dús haj-növését, szemöldökét és pillaszőrtét.

Próbaszállítás ingyen.

Nincs többé mentés sürke, hajkihullás vagy kopaszág miatt.

Walker N. asszony, 18 Haven St., Grimsby, Eng.: 'Egy kopasz folt, mely régóta volt, újra hajjal szépen benőtt.'

F. R. asszony Everett, Iona villa, Turbeck Terrace Road, Eng.: 'Husz éven át hullott a hajam és csak annyi maradt, mint egy kalap karimája. Most pompásan és sűrűben nő és az On-szere valóban csodálatos.'

G. Bunce úr, 32 Richardson St., High Wycombe, Bucke, Eng.: 'Kellemsen meg vagyok lepve konstátálhatni, hogy a Foso-szer három heti használata után hajam újra nőni kezdett. Ajánlom ezt a gyógykezelést összes barátainknak mint egyetlen hatásos gyógymódot a haj újra-növésére végezt.'

E szer ezeket gyógyított és senki se féljen, hogy a leg-kövésőbb ártalmas volna. Senkit se kényszeríthetünk, hogy higjen nekünk. Hanem kérjen bárki egyszerűen ingyen-próbát és győződjék meg maga annak csoda-szerű hatásáról.

E szer a viszketést és sűrűt is gyógyítja, mi a kopa-szodásnak biztos előjele, és egészségesen és erőben tartja a fejbőrt. Továbbá visszaadja az On-hajnak természetes színét és növeszt sűrű szemöldököt és pillaszőrt.

Ha nevéhez és lakásnéhez egy 10 filléres levélbőve-gyet portókápen mellékel és azt az 'Allenham Medical Dispensary, 3455, Butterfield Building, Cincinnati, Ohio U. St. o. A.' cím alá elküldi, a csodálatos szerből egy ingyen-próbát kap bérmentesen. 9170

Tessék figyelembe venni, hogy a levélporto Amerikába 25 fillér. Szíveskedjék nevét tisztán és lakásnéjét tel-lesen megírni, hogy ne történhessék tévedés.

CACAO SUCHARD

KWIZDA FLUID
Kigyó-jel
TOURISTA-FLUID

Általán elismert diétet-csodálatos szer (be-és izmokat erősíti).
Erdőben és erdőmögötté cefjából erdőm-nyával használják az őzsav törést, harás-áprókat és legelőt szorgosabb tarokk után.
ÜVEG ÁRA 2 KORONA, 4 ÜVEG ÁRA 4 KORONA 30 FILLÉR.
Változhat csak Bati példjegyvel. Kapható az összes gyógyszerárakban.
KREISAPOTHEK KORNIZBURG BECS mellet.
Főraktár Magyarország részére: 8844 Török József gyógyszerár Király-utca 12.

POCKET Telescope

Uj optikai készlet, melynek segítségével óriási távolságra, mér-földekre lehet ellátni. Emberek, állatok stb. igen nagy távolságon is felismerhetők. Nél-külözhetlen, úgy katonai-állatoknak, vadászoknak, erdőszelők, turisták-nak valamint kirándu-lások alkalmával. A Po-cket távcső egy elmozdítható szemlélő és egy elmozdítható szemlélővel. Ára darabonként 2 K 30 fill. franco. Utánvét-tel 60 fillérről több. 3 drb ára 6 korona, 6 drb 10 K. Portó külön számított. 9178
KANN IONAZ, Wien, II., Nickelgasse 3.

FENYŐHÁZA.
A magyar államkincstár tulajdonát képező klimatikus gyógyhely, ellátva modern vizgyógyintézettel. A kassa-oderbergi vasút mentén. Liptómezőben fekszik a ten-gerszín feletti 450 mtr. magasságban, hatalmas fenyve-sektől körülvéve. Valamennyi kárpátjai gyógyhely kö-zött a legenyhébb éghajlata s így temperált subalpin levegője vérszegény gyermekeknek s ideggyöngye betegek-nek elsőrendű gyógytényezője.
A vizgyógyintézetet állandó fürdőorvos ve-zeti. A közönség rendelkezésére áll négy kincstári s egy magánzálloda, kényelmes berendezéssel. Diszes uszoda, lawn-tennis terek, tekepálya és kényelmes sétautak.
Vasúti állomás, posta, távírda és gyógytár helyben van. Prospektussal a fenyőházi (Liptó m.) m. kir. erdőgazdálkodás szolgál.

9218 **A fürdő kezelősége.**

Dr. Lengyel nyirfabalzsam
kir. szab. Svédhóra.
Már magában véve azon növényi nedv a mely a nyirfából kifolyik, ha annak törését megvárjuk, emberemlékezett óta mint a leg-kiütöbbszű szepítőszert volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasításai szerint balzsammá alakították át, csak akkor nyer ugyiszólván csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészt, már másnap csaknem észrevétlenül pihéket válnak le a bőrről, a mely ezáltal fehérre és gyöngyödé válik. Ezen balzsam kisimítja az arcon a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú arcszint, a bőrnek fehérséget, gyöngyöséget és üdéséget kölcsönöz; a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szepít, májfoltot és anyajegy-eket, orrvességet, bőrtráktát s a bőr minden más egyéb tisztatlansá-gát. Ára egy korsónak használati utasítással 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszerárban.
A nyirfabalzsam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a **dr. Lengyel-féle** 9185
Opo-crémet használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.
A **dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan** a legalkalmasabb higienikus szappan, mely a bőrtényhév és fehérré teszi és hivatalra van a balzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Főraktár Magyarország részére **Török Jó-zsef gyógyszerár**, Budapest VI. ker., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29. szám.

UJ! CRÈME SANS GRAISSE UJ!
Pár nap alatt minden arcot fehérré, üdév-és szépíti. Ára 1.30 kor., szappan 1 kor.
Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA
Csak a téli hónapok alatt (váladék) 3 nap alatt minden kezet gyöngyödé és fehérré varázsol. Egy tégely 1.30 kor. Hozzávaló szappan 1 kor.
KÁRPÁTI IBOLYAILLAT
A legfinisztottabb és legkedveltebb parfüm. Ára mintafüggvény szerint dobozban 4 korona. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerárakban. 30-és 20-és méretűben kapható.
Dr. KOVÁCS ERNŐ gyógyszerár és illatszeregyár Budapest VI., Gyár-utca 17. Megjelent „Tollett-titkok” kiváratra ingyen és bérmentve.

VASÁRNAPI UJSÁG

31. SZÁM. 1901. BUDAPEST, AUGUSZTUS 4. 48. ÉVFOLYAM.

SZILÁGYI DEZSŐ.
1840—1901.

SZILÁGYI DEZSŐ MEGHALT. Ez a megrendítő hír nyilallott végig az országon július utolsó napján. Mély megindulással, a hazafi fáj-dalom megdöbbenésével fogadta az egész nem-zet egyik legnagyobb fiának elhunytát. Mert habár közéletünknek e nagy alakja nem tarto-zott azon államférfiak közé, kiket a népszertű-ség hullámai emeltek magasra, sőt az ő köz-életi állása tisztán egyéniségének súlyán és belső értékén alapult, — a nemzet minden rétege ösztönszerűleg átérzi a veszteség nagy-ságát, mely Magyarországot Szilágyi Dezső halálával érte. De csak a közállapotok mé-lyebbre tekintő megfigyelői képesek magoknak teljesen számot adni e veszteség óriási nagy-ságáról.

Szilágyi Dezső halálának tragikuma bizonyos tekintetben megrázóbb mindazon országos gyászszüneteknél, melyeket az utolsó emberöltő-ben átélünk. Baross hatalmas alakjának várat-lan kidölte helyezhető némileg párhuzamba az ő elvesztésével. De Szilágyi csillagzatának leáldozása még ennél is megrendítőbb. S ennek oka nem rejlik egyedül a csapás váratlanságá-ban, hanem leginkább abban a tudatban, hogy bármily nagyok Szilágyi Dezsőnek a magyar közélet terén szerzett érdemei: a legnagyobb szolgálatokat, melyekre rendkívüli tehetsége és jellembeli tulajdonai képesítették, még csak ezután tehette volna nemzetének, ha a kegyet-len végzet idő előtt el nem ragadja.

Mikor egy Deákot, egy Andrássyt kísértünk örök nyugó helyére, mely fájdalunkat némileg enyhítette a tudat, hogy e férfiak teljesen betölthetők gondviselészerű küldetésüket s mint a nemzeti kegyelet kincses tárának befe-jezett nagy alakjai vonulhattak történelmünk pantheonába. Szilágyi Dezső nevét is elévül-hetetlen betűkkel írja föl a történelem Magyar-ország évlapjaira, de alakja befejezetlen maradt, mint a középkor ama fenséges székesegyházai, melyeket megfagottan csodál a késő nemzedék. Szilágyi Dezső mély nyomokat hagy az ország közéletében, de nem adhatta még meg nemze-tének a legnagyobbat, a mire csodálatos teh-etésénél fogva hivatott volt. Számosas és jelen-tékenyek azok az alkotásai, melyeket mint igazságügyminiszter a saját tárczája keretében

létrehozott, még nagyobbak s még egyetemeseb-bek nagy szellemének ama gyümölcsei, melye-ket mint az egyházpolitikai reformok egyik megindítója érlelt meg. Méltán sorakozik ezek mellé az a mélyreható munkásság, melyet parlamenti életünk egészségesebb alakítása, a

salaktól való megtisztítása érdekében mint a kúriai bíráskodásról szóló törvény megalkotója, az összeférhetlenségi kérdés szabályozása körül kifejtett. De minél jobban méltányoljuk ezeket a rendkívüli érdemeket s azokat, melyek Szilágyit alkotmányos életünk 1898-iki nagy

Balló Ede festménye.

SZILÁGYI DEZSŐ.

SZILÁGYI DEZSŐ IFJÚKORI ARCZKÉPE.

válságának szerencsés mederbe tereléséért megilletik: annál nagyobbak, annál megdöbbentőbbnek tűnik fel előttünk az a mélységes űr, mely távozásával utána visszamarad.

Igaz, hogy a nagy férfiak életpályáját nem lehet oly pontosan kiszámítani, mint a bolygók körforgásait s midőn egy fényesen indult életpálya hirtelen megszakad, csak gyanúsakat nyilváníthatunk arra nézve, mi lett volna a pálya folytatása: de Szilágyi Dezső életpályája e tekintetben igazán kivételesnek mondható, mert ismerve az ő politikai egyéniségét s politikai életünk alkotó elemeit, mint adott tényezőket, a bizonyossággal határos valószínűséggel mutathatunk rá azokra a rendkívül nagy és valóban kiszámíthatatlan becsű szolgálatokra, melyeket a nemzetnek még tett volna. Az ő gondviseléseszerű hivatásának képe oly erős körvonalakban domborodik ki szemünk előtt, hogy képesek vagyunk megmérni óriási nagyságát és jellegét annak a veszteségnek, mely az országot halálával érte.

Mindenekelőtt állami intézményeink szerves kifejlesztése s a haladás szellemében való kiépítése körül fogjuk érezni az ő éles eszének s nagy tudásának hiányát. Fényes jeleit adta alkotó képességének mint igazságügyminiszter, bár annak, a mit kezdett, csak kisebb részét fejtezhette be. De nagy jelentőségű kész tervekben és előmunkálatokban gazdag örökséget hagyott utódaira. Az ő nyomdokain halad igazságügyi törvényhozásunk ma is és fog haladni még hosszú időn. A kiknek megadatott, eszméinek gazdag kincsesházába bepillantani, azok arról vannak meggyőződve, hogy az ő mindent átjáró szelleme az eddigieknél még nagyobb s még messzebbre kiható alkotásokra lett volna hivatva az állami élet alapvető intézményeinek egész vonalán.

Még sokkal nehezebben, talán egyáltalán nem is pótolható Szilágyi Dezső óriási tudása és ereje, meg nem téveszthető és meg nem ingatható hazafias határozottsága, lent és fent egyaránt imponáló tekintélye azon viszonyok terén, melyek az ország politikai és közjogi állásával kapcsolatosak. Majdnem bizonyos, hogy Ausztriával szemben a közelebbi jövőben egész erővel helyt kell állanunk, hogy az ország közjogi és közgazdasági érdekeit minden sérelemtől megóvjuk. Különösen közjogi téren ez idő szerint Szilágyi Dezső személye merőben pótolhatatlan.

Elvesztettük vele a legnagyobb alkotó elmék

egyikét, azt a férfit, kinek agyveleje szakadatlanul működő kohója volt a termékenyítő eszméknek. Elvesztettük az ország legnagyobb közjogászát. De elvesztettünk talán még ezekenél is többet és nagyobbat: elvesztettük a nagy szónokot, a nagy parlamenti vezérférfit, a hagyományos magyar szabadság leghatalmasabb védőjét, a ki többet tehetett és tett volna a magyar közelet elposványosodásának megállítására, mint bárki más. Mert ne ámitsuk magunkat: a magyar közszellem hanyatlása, a szabad eszmék kultuszának elernyedése, bizonyos retrográd hajlamok ébredése komoly veszély, legkomolyabb mindama veszélyek közt, melyek hazánk egészséges fejlődését fenyegetik. Hogy mi volt Szilágyi Dezső hatalmas egyénisége e tekintetben, felesleges magyarázunk azok előtt, a kik közügyeink körül nem egészen járatlanok. Nagyon roszkor csukódtak le ezek a szemek, melyeknek fenyegető megvilánása oly félelmetes volt a szabadság elleneségei előtt. Nagyon roszkor borúlt örök éj a hatalmas homlokra, nagyon roszkor némultak el az ékszóelő ajkak. Nagyon roszkor szűnt meg dobogni az a bátor szív, melynek minden dobbanása a szabadságot, a haladást szolgálta.

Szilágyi szabadelvűsége nem volt az a felszínes liberálisizmus, mely a politikai doktrínák katejából kölcsönzi fegyvereit. Szilágyi Dezső szabadelvűsége a szabadelvű hagyományok ama mély történelmi átérzésében gyökerezett, mely a nemzet háromszázados küzdelmeiben erősödött meg. Az egyházpolitikai vitákban s a vallás szabadságról tartott nagy beszéleiben tanúságot tett róla, hogy az ő ideálja az a szabadság, mely e haza talaján termett s melynek ennél fogva ellentállási képessége legnagyobb.

Kevesen vannak politikai életünk szereplői közt, kik a szabadsághoz és a szabadelvű intézményekhez való ragaszkodásban mindvégig oly hívek maradtak önmagukhoz, mint ő. Ő is a nagy Deák-korszak hagyományából nőtt azzá a kimagasló alakká, a kire az utóbbi két évtizedben már az egész nemzet büszkeséggel tekintett. Mikor 1872-ben a parlamenti pályára lépett, már elveiben, politikai világnézetében teljesen kiforrott egyéniség volt. Minden ízében magyar, oly magyar, kiben a jog- és államtudományi ismeretek bámúlato gazdagsága egyesült a nagy angol államférfiak realizmusával. Sokat tudott, sokat látott, csodálatos emlékező tehetősége tárháza volt a legbőségesebb ismereteknek, melyek szónoklataiban és társalgása közben mindenkor rendelkezésére állottak. De tudásánál is nagyobb volt gondolkodásának ereje, melylyel a kérdéseknek mélyére hatolt, azokat elemekre bontotta szét s mely nem nyugodott addig, míg az igazságot ki nem derítette. Az ő boncoló képessége előtt semmi frázis, semmi álokoskodás meg nem állhatott. Keresztül gázolt az előítéleteken, a közkedveltségű hazugságokon, akár népszerűek voltak, akár nem, mert ő csak az igazságot kereste s nem az úgynevezett arany középútat. Kimondta ezt abban az emlékezetes nyílt levelében, melyet az obstrukció viharai közben a képviselőház elnökségéről történt lemondása után pozsonyi választóihoz intézett.

A Tisza-uralom mindent nivelláló hatása nem morzsolta szét, a miniszterség s az egyházpolitikai nagy harcok, melyeknek a parlament mindkét házában mindenki által csodált fődebatterje volt, nem járathatták le ezt a vas egyéniséget. Ellenségeinek támadásai nagyobbá, titkos áskálódásai még félelmetesebbé tették, mert ereje a saját egyéniségében, eszének souverain fensőbbiségében, jellemének tántoríthatatlanságában gyökerezett.

SZILÁGYI DEZSŐ. Ellinger 1878. évi fényképe.

Mikor a Tisza-kormány idejében a szabadelvű pártban önálló egyéniségek számára alig volt hely, kilépett a pártból. Mikor az egyesült ellenzék egy részének a 80-as évek elején láb- rakapott retrográd irányokkal való vegyrokonsága nyilvánvalóvá lett, kilépett e pártból is, bár ennek egyik vezére volt. A viszonyok változtak, ő mindig az maradt, a ki volt: hű önmagához és a szabad eszmékhez. S ő, a ki egykor a Tisza Kálmán elleni parlamenti harcokban aratta legelső fényes diadalait, nem vonakodott belépni a Tisza-kabinetbe, mikor ott rá az országnak szüksége volt s három miniszteriumon keresztül szolgálta az országot, mint miniszter, nem csak mint a saját tárczájában korszakos reformok úttörője, hanem mint az egész kabinet politikájának egyik legfőbb intézője.

Mint a villám, mely derült égből sújt alá, úgy sújtott le ő rá a halál keze. Egy egész emberrel, egy igazi férfival, egy lángeszű és megtörhetetlen hűségű magyarral van kevesebb. A kapaszkodás és protekció s sivár korszakában kidőlt egy nagy ember, a ki egészen a maga erejéből lett nagygyá. Mindnyájan érezzük, hogy mennyivel szegényebbek lettünk, mikor a nemzet pantheona ily nagy alakkal gazdagodott.

Halász Imre.

KIVÉTEL.

Joaquin Maria Bartrina.*

Habár a nap távol nyugatra szálla,
Fényét a tenger még sem itta fel,
Minden virágból ránk mosolyg sugára
Szelíd szívárvány szép színeivel.

A szentőmeg, melyből a légszesz készül,
S melynek hevétől száguld anyyi gép,
Egykor, mint erdő állott itt morészfül
Letűnt idők méltó csodájakép.

A fényözön, mely a sötét aknában
A szentőmbökbé halmozódva holt,
A nap sugára vala hajdanában,
A mely az erdőt beragyogta volt.

Kis fodrocskái a játszi haboknak,
Miket szálltában a sirály legyint,

* A spanyol irodalom egyik kimagasló alakja s a bölcseslem-költészeti irány ifjan elhalt képviselője. Szül. 1850, meghalt 1880.

A tenger tükörén egyre nagyobbodnak,
Majd látszólag elsimúlnak megint.

És mégse. Mert a távolba kerengve
A sok fodor hullámmá tornyosúl,
S ha épp hajó kerül a bős elembe,
Kőszirteken paskolja szét vadúl.

Csak egy a földön, a mi semmivé lesz:
Az emberi szelíd emlékezés,
Az «én» kihal, ha már a test nem érez:
Az ember sorsa a feledtetés.

A ki szívünkhöz távolabban áll,
Az elfelejt, ha éltünk elhaladt;
De kit hozzánk csatolna örök hála,
Az elfelejt már életünk alatt.

Farkas Emil.

A RÓZSASZIN NAPERNYŐ.

Fővárosi életkép.

Irta SZÍVOS BÉLA.

Csendesen ballagok egy vasárnap reggel felé a Baross-utczán s a mint az egyik sarokhoz érek, látom, hogy egész csapat ember, asszony, gyerek gyülekezik oda s körbe állva, ugyancsak néznek valamit, a mi a körön belül van. De hogy mi volt ez a valami: a sok bámészkodótól nem látszott. Sőt nem is annyira «valami», mint valaki lehetett, mert hát beszélni is igyekeztek hozzá.

Magam sem levén külön, mint a többi fővárosi, a kik ha egy kis utca látványosság ígérkezik, azt ugyan a világ minden kincséért el nem szalasztanák, — hát mondom, magam is az egyre jobban szaporodó csöndület felé irányoztam lépteimet.

Lassanként átfurakodván az embergyűrűn, látom, hogy a sok nép egy ékes hölgyecsét bámúl, a ki a kör közepén állva, zokog keservesen, de oly keservesen, mint a záporosó.

Beszélnék hozzá jobbról is, balról is, mindenfelől, de hiába, a hölgyecske csak tuli-piros szoknyácskáját simogatja, rózsaszin napernyőjét morzsolgatja és zokog, zokog szünet nélkül. Nagy könyveseppek folydogálnak végig csinos arczán, mint egy kis csermely; szép fekete szeméit pedig ijedten, bizalmatlanul hordozza végig a körülállókon, de nem felel senkinek.

A mint odaérkeztemkor rám fordult a hölgyecske szeme, nem is vette le rólam többé, hanem nézett, nézett merően; az eddigi nagy ijedelem egyszerre eltűnt arczáról, tekintetéből bizalom sugárzott felém, egyszersmind félre- ismerhetetlen esengés, hogy segítsek rajta, ne hagyjam el szörnyű nagy bajában. Hiszi, hogy nem is hagyom el.

Mindezeket tisztán kiértettem rám szegzett szememből.

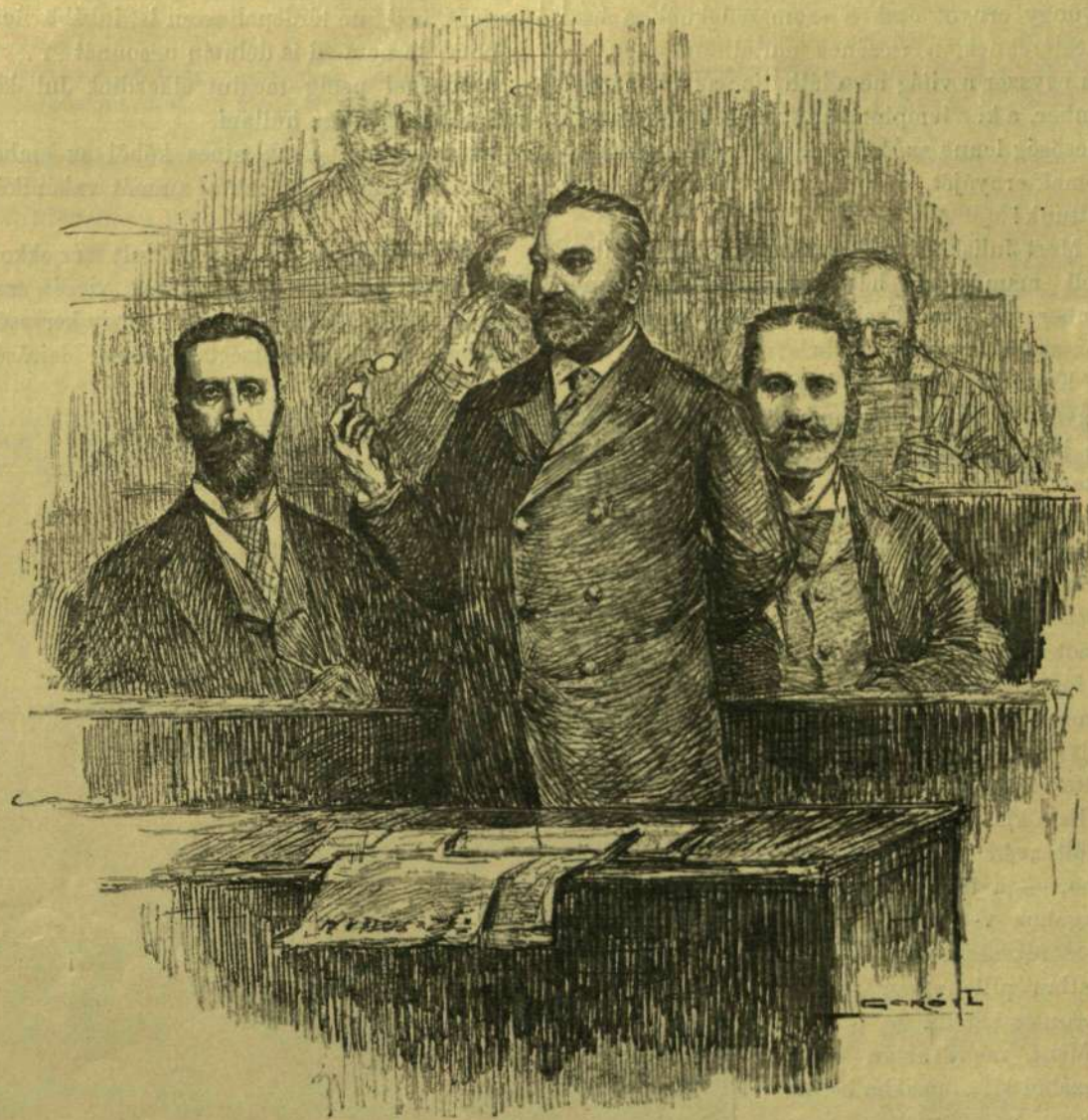
A különös bizalom egészen meghatott s el is határozottam mindjárt, hogy megmentem hát őt abból az ismeretlen veszedelemből.

A hölgyecske észrevette elhatározásomat, sírása gyenge szűzességű csendesült, azután egy kecses mozdulattal, felém nyújtotta kis kővér kacóját:

— Menjünk!

No hát menjünk! S ott hagytuk a bámész tömeget, a mely csakhamar megint széteszlott. — Hát aztán, hogy hívják magácskát és merre menjünk?

Gondoltam, hogy talán nem haragszik meg, ha nem «nagysád»-nak szólítom; mert hát hogy el ne felejtsem megmondani: a hölgyecske úgy négy esztendő körül lehetett, vagy ha udvariasak akarunk lenni, mondjuk, hogy az ötödikben járt.

SZILÁGYI DEZSŐ A KÉPVISELŐHÁZBAN BESZÉDET TART.

Goró Lajos rajza.

Nem is vette zokon a bizalmas megszólítást s kanári csicsérgéshez hasonló hangján megmondta, hogy őt bizony Juliskának hívják, hanem már a vezetékével nem igen volt tisztában.

— Hát aztán, azt meg tudná-e mondani Juliska, hogy melyik utcában laknak?

— Meg bizony, — felelt nagy készséggel a parányi hölgy, — a Gyep-utczában lakunk.

A Gyep-utczának biz én addig híret se hallottam, de hát hollette felül Juliska se tudott felvilágosítani, mert hiszen épen az volt az ő szörnyű baja, hogy *ellevett* s teljességgel nem akadt rá arra az ármányos Gyep-utczára.

— Ejnye, ejnye no. Hát majd megkérdezzük mindjárt valakitől!

Hát bizony a Gyep-utca ugyancsak jó messze volt.

Ugyan, hogy bódoroghatott el ennyire ez a csöpp leány? Bizonyosan a cselédtől maradhatott el valamiképen.

De hát nem így volt a dolog, a mint nem-sokára kitudódik.

A kis hölgy vígan lépdelt mellettem, arczocskáján nyoma sem volt már a bűnek, bánatnak, könyei rég felszáradtak. Nyelvecskéjét megereztette s úgy pergett arról a beszéd, hogy szinte csoda volt s oly bizalmasan, mintha ki tudja, mióta ismertük volna egymást.

Első gondolja volt azonban, mihelyt biztonságban érezte magát, hogy kinyitotta a kis rózsaszin napernyőjét s úgy lépkedett tovább mellettem.

Néha-néha még a legérdekesebb beszéd közben is meg-meg pödörítette, vagy a másik vállacsájára fektette a kis ernyőt s ilyenkor mindig olyan sajátságos kérdő, várakozó tekinteteket vetett rám.

De hát biz én nem értettem el, mert különben is lekötötte figyelmemet a hölgyecske gyorsan pergő előadása. Hisz a tárgy is nagyon

érdekes volt: a házmester macskájának viselt dolgai, a szomszéd lakó kis lányának a legújabb bábja s annak a bábnak a leírása, a mit a mamája neki ígért, de még eddig nem vett meg.

Látván aztán Juliska, hogy meséit hűségesen hallgatom ugyan, de a fő dolgot mégis figyelmen kívül hagyom, végre egyet gondolt s egy bájos mozdulattal hirtelen markomba nyomta a rózsaszinü ernyőt.

— Tessék bácsi, megengedem, hogy egy kicsit hozza, a miért olyan jó, hogy haza kísér!

— Köszönöm Juliska, de hát látja, én nem szoktam napernyővel járni. Csak hozza maga.

Juliska csodálkozva s egyszersmind neheztelve tekintett rám: miképlehet már olyan ember a világon, a ki két kézzel nem kap rajta, hogy ilyen páratlan szép ernyővel sétálhasson!

Pieziny piros ajkai daczosan csucsorodtak össze, de a másik pillanatban már ismét eltűntek a vészterhes harag felhői s így szólt:

— De hát legalább szép, ugy-e, bácsi? Ugy-e, nem látott még ilyet.

Bizonykodtam, hogy ehhez fogható gyönyörű szép ernyőt csakugyan még álmomban sem láttam; nem is hiszem, hogy párja volna a világon, sőt az egész Gyep-utczában is.

Eme nyilatkozatom teljesen kibékítette a kis hölgyet s miután lekötözött mosolygással jutalmazta elismerésemel, megint neki eresztette azt a kis pergő nyelvecskéjét. Most a drágalátos ernyőjéről kezdett beszélni, a miből nem csak annak történetét, pontos életrajzi adatait tudtam meg, hanem azt is: mennyi része van ennek a kis szerszámnak abban, hogy Juliskát most szerencsés vagyok kísérhetni.

Hát az történt, hogy ezt a remek ernyőcskét épen tegnap vásárolta kis lányának a mama, a mi felett lón Juliskának módfelett nagy öröme.

De hát semmi sem levén tökéletes és állandó a világon, a Juliska öröme is csakhamar sötét felhő borúlt.

Eszébe jutott ugyanis: mit ér az, ha ezt a gyöngy ernyőt csak a szomszédoknak, a házmestereknek, a viczének mutathatja meg, — ha egyszer a világ nem láthatja: az a tömérdek ember, a ki a templomban szokott lenni. Milyen dicsőség lenne az, ha ezek is bámúlhatnák az ő remek ernyőjét, ha suttognák: még ilyet nem láttunk!

Mert Juliska a múlt vasárnap a templomban volt mamájával, hát kitapasztalta, mennyi ember jár oda. Ezeknek be kell mutatni a rózsaszín napernyőt!

Kérte is a mamát, hogy vigye el megint a templomba, de hát a mama most nem akart menni.

Juliska kétségbeesését felesleges volna ecsetelni. De csakhamar megvizsgálódott. Nagyszerű eszméje támadt: ő bizony egyedül is el fog menni abba a templomba, hiszen csak egy hete volt ott s az alatt hogy felejtette volna el az útját!

És a kis Juliska takarosan felöltözvén piros ruháskájába, — a legszebbikbe, — magához vette azt az aranyos rózsaszín ernyőt s egy óvatlan pillanatban szépen kiosont a kapun.

Ment, ment aztán egyik utcából ki, a másikba be, de bizony a templomot nem találta meg s egyszer csak tudatára jutott, hogy eltévedt. El, de nagyon. Ki tudja, hazatalál-e még valaha, nem lopják-e el valami rossz emberek, a kikkel annyit ijesztgették már egyszer-másszor.

S ez volt az oka a kis Juliska kétségbeesésének, mikor az utcasarkon rátaláltam.

— Ejnye, ejnye kis Juliska, hát így maga... hogy is mondjuk csak... ugy-e bizony megszökött hazulról?

A hölgyecske nagy gondal nézegette a rózsaszín ernyő nyelét s halk hangon így szólt:

— I-igen.

E közben közel értünk a Gyep-utczához. De mentől közelebb jutottunk, a kis leány annál hallgatagabb lett, a mint pedig a házuakat megpillantottuk, megint elkezdett szepegni.

— Mi baja Juliska. Hát mért szomorkodik? Inkább örüljön már most, hiszen lám, azt mondja, hogy abban a nagy új házban laknak. Nincs hát semmi baj. Maga csak menjen haza szépen, aztán máskor el ne kószáljon. Én pedig már most búcsút veszek magától.

Juliska ijedten kapta meg a kezemet s esdekelve nézett rám azokkal a beszédes szemekkel.

— Nem bácsi, kérem. Ne menjen még el. Kiserjén haza a mamámhoz!

— De hát hiszen maga is oda talál már kis Juliska; inkább utána nézek, míg a kapun bemegy, hogy valamiképp el ne lopják.

— Nem attól félek én már bácsi, hanem a mamától. Bizonyosan le fog térdelgetni...

Tessék velem jönni bácsika s kérje meg a mamát, hogy ne térdelgetessen le, inkább nem bánom, ha nem ad is délután uszonnát...

A könyvei pedig megint elkezdtek Juliskának zápor módjára hullani.

Mit tehettem? Csak nincs köből az ember szíve. Próbáljuk hát azt a mamát valamiképp megkérlelni.

A háznál roppant felfordulás volt már ekkor. Házmestert rendőrséghez küldtek, viczét, szakácsnét, szolgát mozgósítottak, hogy keressék Juliskát, a mama kétségbeesésének leírását

Teles Ede szoborműve.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZOBRA SZABADKÁN.

pedig csak megkísérteni is vakmerőség volna. De még azét az örömet is, mikor beszámoltam a kis szökevényemnek.

Hanem meg kell vallani, hogy Juliska mégsem egészen alaptalanul aggódott az elébb olyan szertelen, mert a mama öröme csak pár percig tartott, majd rögtönösen haragba csapott át s bizony azt kellett hinnem: nem csak a térdelgetésnél marad a dolog, hanem nyilván még egyéb is következik. Mert hát, a mint most kitűnt, Juliska nem csak egyszer vett már ilyen formán búcsút a kapufélfától.

No de hát mire való az ékesszólás? Én is elövettem a magamét s csakhamar sikerült a mamát annyira lecsillapítani, hogy miután

Juliska szent fogadalmat tett a jövőre nézve, — ünnepélyesen elengedett neki a letérdepelgetés, sőt sikerült kivinnem azt is, hogy még most az egyszer a délutáni csokoládét is megkapja, de hogy az anyai szigornak is elég tétessék: ezuttal csak fél csészével.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZOBRA SZABADKÁN.

A szabadkai 8-ik honvédegyezred tisztikara Erzsébet királyné emlékeztére szobrot emelt közadakozásból, melynek ünnepélyes leleplezése július 28-án ment végbe a szabadkai honvédelaktanya udvarán. Ezt az udvart, illetve ennek egy részét már előbb virágos kertté alakították és a boldogult királyné emlékeztére «Erzsébet-liget»-nek nevezték el.

Az ünnepély tisztán katonai jellegű volt. A szabadkai 8-dik honvédegyezred kivül a 86-dik gyalogezred tisztikara, a Szabadkán állomásozó huszárság tisztikara és vendégeül a városi hatóságok képviselői vettek részt. Jelen voltak a leleplezésen mint meghívottak: gróf Schönfeld vezérőrnagy, lovag Knézevics nyugalmazott tábornok, Schmausz Endre főispán, Mamusich Lázár polgármester, Vojnich Máté főügyész, Szalay Mátyás főkapitány és Lyubiratic Kelemen tanácsnok.

Az udvarban sátor volt felállítva, melyben oltárt rögtönöztek és itt folyt le az ünnepély első része, a tábóri mise, melyet Mamusich Félix címzetes kanonok szolgáltatott. Az istentisztelet délelőtt tíz órakor kezdődött, a hőség már ekkor óriási — 31° Celsius — volt, s e miatt sokan, különösen a hölgyek az árnyékos oldalon lévő épületbe vonultak, és a nyitott ablakokon át nézték az ünnepély további lefolyását.

Mise után a századokat a szobor körül állították fel, és a közönség is ott gyülekezett. Kozmatelkei Csath Lajos ezredparancsnok lépett ekkor a szobor elé és hazafias érzéstől áthatott szép beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy a szobor nemcsak az ezredé, de az egész Bácskái is, melynek férfiai közül sokan ugyanis a 6-ik honvédegyezredhez tartoznak vagy tartoztak. Az ezredes beszéde után leleplezték a szobrot, melyet Teles Ede jónévű fiatal művésznünk készített, ki mint a 6-ik honvédegyezred tartalékos hadnagya, ezrede iránti hálából díjlatul végezte munkáját.

A mellszobor, melynek talapatát kemény almási köből Rintel Géza iparművész tervei szerint készítették, Erzsébet királynénaknak a hetvenes években fölvetett arczképe után készült, és kiváló hűséggel, valamint nagy technikai készséggel megmintázva, bronzba öntve állítja elénk a megboldogult királynőt.

A szobrot leleplezés után Szentkirályi őrnagy laktanyaparancsnoknak adta át az ezredes, mint szabadkai közvagyon, megörzés végett. A honvédtisztikar gyönyörű babérkoszorút helyezett a szobor talapatára, melynek hatalmas nemzeti színű szalagján a következő fölírás van: «Magyarország örökké feledhetetlen őrangyalának — a szabadkai honvédegyezred tisztikara.» T. K. E.

A BOSNYÁK NŐ.

Nyugat népei képzelődését minden időben különösen izgatta a titokteljes fátyollal leplezett fényes börtön, a hárem, a hova

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZOBRAÉNAK LELEPLEZÉSE SZABADKÁN.

Mohammed prófeta vallása az asszonyt elrejt az idegen férfi szemé elől. Nyugati utazók, írók és költők, a kik legtöbbször alig huszonegy óráig szívták a balzsamos, meleg délkeleti levegőt, — ezt is gyakran közvetlenül a civilizált Nyugatnak mindent elsimító tözomszedságában, — a legképtelenebb meséket írtak és beszélték a keleti, főképen a muzulmán nőről.

Bosnyárország és Hercegovina lakosságának jelentékeny része muzulmánokból áll, mert 1 millió 600,000 lakos közül 600,000 a muzulmán s a földbirtok túlnyomó része is az ő kezükön van, az okkupációig pedig ők voltak a föltétlen urak ezekben a tartományokban, habár származására nézve épen úgy délszlávok vagy bosnyákok, mint a lakosság többi, keresztény része. Egészen téves tehát töröknek nevezni a Mohammed hitét valló bosnyákokat, a ki jóllehet nem ozmáni, azért mégis hű követője a prófétának, sőt a hercegovinai muzulmánok a legfanatikusabbak közé tartoznak az iszlám világában. Itten is lépten-nyomon megakad szemünk a faracos ablakokon, a melyek a

háremliket elzárják a fürkésző pillantás elől; itten is lépten-nyomon találkozunk titokteljesen elburkolt női alakokkal, a kik kötelességszerűen elfordulnak, mihelyest idegen férfit látnak közeledni. Ezért alább részletesen ismeretjük a muzulmán bosnyák nő életét egy előkelő gondolkodású, elmés magyar úri nő tolalából, a ki sok időt töltött a bosnyák-hercegovinai muzulmán nők körében.

II.

Tévedés volna azonban azt hinnünk, mintha egyedül a sűrűn elfátyolozott keleti nő érdemelné meg különös érdeklődésünket. A nő egyénisége és élete annyira eltérő keleten a mi nyugati szokásainktól, hogy a keleti nő általában, tekintet nélkül vallására, az etnográfus

délszláv fajoknak az a szokásuk is, hogy lehetőleg minden nehéz munkát a nőre bántanak, míg a férfiak henylnek reggeltől estig. A művelődés haladása azonban a megszállott tartományokban a férfi és a nő viszonyát a munkához szintén gyökeresen átalakítja, a mi egy-két nemzedék múltán kétségkívül meg fog látszani a nőn is.

A bosnyák nő viselete a nyugateurópai viselettől főképen a bő nadrág révén üt el. Ezt alul a bokában összekötik, és ha a nő lábát egymás mellé téve áll, alig vehető észre, hogy nem szoknya van rajta. Hanem, a ki kaczerkodikni akar, az szűkebbre szabhatja a dimiljét (ez a női nadrág bosnyák neve). Hercegovinában a dimilje helyett fehér, egyenes szabású szoknya járja, a melyre különböző formájú és díszítésű kötény jön. A keresztény nő öltözködésének többi

tanulmányainak egyik legvonzóbb tárgyát képezheti.

Bosnyárországban és Hercegovinában a muzulmán nőknél vannak római katolikusok, görög-keletiek, és zsidók (spanyolok). A zsidók Spanyolországból vándoroltak be századokkal ezelőtt; maig megtartották szokásait, nyelvüket és faji jellegüket, a mit jórészt az magyaráz meg, hogy rendszeren egymás között házasodnak. Nőik között nem ritkaság a föl-tünő szépség, a mit még jobban kiemel selyemből, bársonyból készült, aranynyal gazdagon hímzett, ékszerrel bőven díszített spanyol nemzeti viseletük.

A zsidók és keresztények egyaránt, mint a keleti nő általában, — gyorsan kifejlődnek, úgy hogy 13—14 éves korukban rendszeren férjhez mehetnek. A keresztény nők között is találunk az ország némely vidékein elragadó szépségeket, amde a mily hamar megérnek, rendszeren épen olyan gyorsan el is hervadnak. Huszonöt-harmincz éves nők akárhányszor 60 esztendősen asszonyoknak látszanak. Ennek nem egyedül a korai férjhezmenetel az oka, hanem a

darabja: az ingváll, a bolero-, vagy figaro-szerű rövid, ujjatlan kabátka, a felső kabátok és köpenyek nagyjában azonosak azokkal, a melyeknek leírását a muzulmán nőkről szóló cikkben találja meg az olvasó, habár egyes vidékek szerint változnak. A keresztény bosnyák nők szintén nagyon szeretik a csillogó ékszert, főképen a pénzekből összefűzött nyakéket, a mely gyakran az egész mellett eltakarja. A fejlődés rendkívül különböző, az egyszerű fejkendőttől a toronyszerű fejdíszig, a mely néha kincset ér a rávarrott aranyban és ezüstben. A legmeglepőbb női fejdíszeket Hercegovinában láthatjuk.

Hanem bármennyire eltérők legyenek a bosnyák-hercegovinai női viselet részletei vidék és felekezet szerint, valamennyinek van egy közös vonása: a hímzés. Aranyfonállal, ezüstfonállal, színes selyemfonállal kihimezi a bosnyák keresztény, muzulmán, zsidó nő a fehérnemű és a felső ruha majdnem minden darabját. Gyakran valóságos műtremekre akadunk ezen hímzések között tiszta keleti stílus mintájuknál és kifogástalanul kidolgozott technika-

Bosnyák család étkezése.

juknál fogva. A bosnyák nő nagyon ügyes mindenféle kézimunkában, a mit elősegít veleszületett finom ízlése és rendkívüli türelme. Ezen alapul a bosnyák-hercegovinai országos kormány teljes sikerű akciója a bosnyák-hercegovinai házi ipar újateremtésére. A szebb-nél-szebb bosnyák szőnyegek, könnyű, lenge szövetek, himzések abban az arányban hódítanak európaszerte, a mint ismertekké lesznek. Okszerű vezetés és kiképzés mellett mindez a bosnyák nő fürge keze készíti, a ki szívesen elül naphoztat a himzőrámánál vagy a szövőszékénél, mert nemzedékről-nemzedékre átöröklött gyönyörűségét leli ebben a nőies munkában.

De nem csak a munkában, hanem a táncban is kitűnik a bosnyák nő kecsessége és ügyessége. A mikor férfiak és asszonyok hozzákezdnek a dunda vagy a guzla, a mi felfogásunk szerint se nem lelkesítő, se nem elragadó, zenéjének egyhangú ütemére nemzeti tánczaikhoz, akárhányszor csodálattal kell nézünk a nő plasztikus szép és merész mozdulatait, a melyek bátran helyet foglalhatnak bármely ballet keretében. Hol és kitől tanulták ezt a bájít és kecsességet: a bosnyák mezőkön vagy a hercegovinai sziklavatagokon? Sem tánc- és illemtanárak, sem balletmesterek nem járatosak arra felé. Egyedül a veleszületett faji természet ösztönözheti azokra a tánczlepekre, a melyeket élvezettel néz még a blazirt svába * is.

Szokolay Kornél.

A BOSNYÁK MOHAMEDÁN CSALÁD ÉS TÁRSADALOM.**

Sokat irnak mostanában a boszniai mohamedánokról, tárgyalják politikai helyzetüket. De családi és társadalmi életükről nagyon kevesen vannak tájékozva, mert a mohamedán családi életét féltékenyen őrzi, hogy abba avatlan szemek be ne pillanthassanak.

Pár évig Boszniában éltem és ez idő alatt sokat érintkeztem mohamedán családokkal, szívesen látott vendégük voltam gyakran családi ünnepélyek alkalmával és megessék, hogy nagyobb ünnepélyek, ramazán, vagy menyegzőkor száz mohamedán asszony között egyedül voltam európai nő.

Azt gondolnám, talán nem lesz érdektelen elmondani egyet-mást bensőbb családi életükről, a hárem-életéről és szokásaikról, mert keveseknek nyílt alkalma oly közelről tanulmányozni a hárem-életet mint nekem.

* Bosnyákországban és Hercegovinában svábának, a mint a Levantében franknak neveznek minden nyugateurópai embert.

** Egy magyar nő tollából való ezen érdekes czikk, ki hosszabb ideig Boszniában lakván, bő alkalma volt az ottani mohamedán családi életével és szokásaival megismerkedni.

Szövő és himző bosnyák nők.

BOSZNIAI ÉS HERCEGOVINAI NÉPALAKOK. — Vágó Bertalan fényképei.

terhelje meg magát, kérjen külön házat és külön háztartást, mert erre joga van, senki sem kényszerítheti, hogy az új asszonnyal egy födél alatt lakják.

Úgy tudom, az illető férj le is tett szándékáról. Az asszonyok csak azért ingerelték barát-nőjüket, mert tartottak attól, hogy férjeik is okúlva a példán, őket is meglepik egy szép új feleséggel!

A mohamedán asszony, ha urra való, éppen úgy elfoglalja a családját megillető előkelő helyet a családban, mint a magyar nő, és úgy tapasztaltam, hogy a hárem befolyása igen nagy. Nem csak kicsinyes házi dolgokban tudják akarataikat érvényre juttatni, de még a politikai kérdésekben is. Pedig rendszeresen még írni, olvasni sem tudnak, csupán a természet adta ész és helyes ösztön az, a mi irányítja őket cselekedeteikben.

A leánygyermek teljes tudatlanságban nőnek fel, iskolát nem látogatnak, írni olvasni nem tanulnak. Ha az imákat törökül elmondani megtanulják, a szép himzést egyik a másiktól elsajátítja, az anya bevezeti a háztartás titkaiba, ki van művelve a mohamedán leány és tizenhárom-tizenéves korában már eladó. Mégis jó feleség, gondos anya válik belőle és ő sem óhajtja, hogy leánygyermekéi többet tudjanak és tanuljanak mint ő.

Sokat adnak az illemre, természetesen az ő saját külön illemükre, mely merőben ellentéte a miénknek és mondhatom, a kikkel én érintkeztem, azok modora finom, úrias és minden naivitás mellett előkelő volt.

Szokásaik, ruházatuk, életfelfogásuk, vallásuk merőben különböznek a miénktől, és ha nem tudjuk magunkat bele élni az ő világukba, valláserkölcsei fogalmaik, életnézetük kicsinyeseknek, naivoknak és nevetségeseknek látszanak.

De éppen úgy csodálatosnak és majdnem érthetetlennek tartják ők a mi szokásainkat, különösen a nők nem tudják felfogni, hogy az európai nő nyilvános helyen fedetlen arccsal mutatja magát és csupasz karokkal, vállakkal tánczol idegen férfiakkal, a kik úgy legeltetik tekintetüket az idegen asszonyi bajkon «mint a pásztor a kecskét a szabadlegelőn.»

Próbáltam őket meggyőzni a mi fogalmaink és szokásaink helyességéről, de hasztalan; sokkal mélyebben gyökerezik az európai élet iránti ellenszenvök, hogysem legokosabb és leghelyesebb részükről elismerést találhatnának. Nem egy alkalommal adtak mély lenézésüknek kifejezést a «svábiczák» iránt, — ezen elnevezés alatt különösen a német nőket értették, — mert a magyar nők iránt a háremekben is élénk rokonszenvet tanúsítottak. Az írott és nyom-

Varcar-vakufi keresztény pár.

Keresztény (orthodox) városi asszonyok.

BOSZNIAI ÉS HERCEGOVINAI NÉPALAKOK. — Vágó Bertalan fényképei.

tatott betűk iránti ellenszenvök annyira el van terjedve, hogy alig hiszem, hogy akadna egész Sarajevóban tiz mohamedán asszony, a ki írni vagy olvasni tudna.

Míg a leányok nevelése annyira el van hanyagolva, a fiúk annál többet tanulnak. Már zsenge korukban beadják őket az iskolába (medresse) hol legelőbb a koránt és vallásos ismereteket tanulják, később pedig sok mást is. Ismeretlen olyan családokat, melyek fiaikat még külföldre is küldték, hogy az európai tudományokat is elsajátítsák. És nem csodálatos-e, hogy ezek a tanult és modern nevelésben részesült fiatal emberek megelégedtek olyan egyszerű, tudatlan feleséggel? Ismerem nagy eszű, tudós és igen tekintélyes mohamedán urakat, a kiknek nejei szintén azokból az egyszerű leányokból kerültek ki, és a derék férfiak mégis a legtekélyesebb papuskormány alatti nyögtek.

A mohamedán férfi soha sem beszél nejeéről, mert az illetlen, ha mégis meg kell említenie, akkor azt mondja: «az otthoni gyermekek» hábár talán nincs is gyermek. A nők ellenben szívesen beszélnek férjeikről és fiaikról. Az anya a fiúgyermek neve után mindig hozzá teszi a rangot, melyet az apja után örökölt; például egy előkelő bég neje hat éves kis fiát, a gyönyörű szőke fűrtű, kék szemű kis Ozmánt, bég-nek szőltette, még mikor korholta is. «Eredj innen Ozmán bég, mert olyant ütök a hátadra, hogy megemlegeted!» Ennek a korholásnak az volt az oka, mert a kis fiú, kit anyja éppen szoptatott, pajkosan elkapta anyja szájából az égő cigarettát és vigan kezdte fűjni a füstkarikákat.

Roppant csodálkoztam azon, hogy az anya olyan soká szoptatja gyermekét. A bégne úgy adta ennek magyarázatát, hogy náluk ugyan általános szokás legalább három évig táplálni a gyermeket, de a kis Ozmán úgy jutott ennyi ideig hozzá, hogy kis öcsese elhalálozván, az anya nagyobb gyermekét szoptatta tovább, hogy nagy és erős legyen, méltó azon öséhez, kinek nevét viseli és a ki Bosznia történetében nagy szerepet játszott, kinek hősi tetteit eposzokban örököltették meg és a hegedősök ma is regélnék róla.

A bosnyák mohamedán nők általában nem valami szépek. Akad ugyan közöttük egy pár csinosabb is, de rendszeren nagyon korán hervadnak. A fogaik többnyire már fiatal korukban feketék és hibásak a sok festék használatától és a mértéktelenül sok cukros csemege folytonos rágasalásától. A hajukat fehérre, vagy feketére festik, arczukat fehérre és pirosra;

ajkuk, szemöldökük, sőt körmeik és tenyerük is festve vannak, valami barnásveres növényi festékekkel (henna); még lábaikon is megfestik ezzel a festékekkel a körmeiket.

Őszhajú nőt nem lehet látni, mert még a legidősebb is feketére festi a haját. A sok festés következtében aztán a hajszálak eldurvulnak, a homlokra fésült és nyirt durva haj és a festéktől szintén eldurvult bőr éppen nem emeli szépségüket.

Termetük magas és délzeg, fűzöt nem viselnek, csak szorosan összegombolt kis bársonydolmánykát, a mely mélyen ki van vágva és felnyomja a kebleket, melyeket alig takar az ing ráhajló csipkéje. A «dinye», a voltaképeni szoknya, a bokán alól külön válik és két külön szárt képez, de az úri nőknél olyan bő és annyira hosszú, hogy uszályos szoknyának nézne az ember.

Nem ritkaság az európai cipő lábaikon, de azért megtörtént, hogy látogatába menvén egy előkelő házhoz, a ház úrnőjét és a kisasszonyokat papucsban találtam mezítelen lábbal, sőt mikor bementünk, a papucs sem volt rajtuk, mert szokás szerint az ajtóban hagyták. A «nanule» is nagyon kedvelt lábbeli, ez olyan, mint egy kis alacsony faszámoly, csak hogy elől kissé hegyes, és bőrből vagy bársonyból egy kis pánt van rá szőgezve, ebbe dugják a lábujjait. A gyermekek és különösen a kis leányok olyan gyorsan futkosnak benne a hegyes kaviccsokkal kirakott utcákon, mint az özikék!

A kis Núra, háziasszonyom nyolcz éves leánykája dicsekedve hozta el hozzám mutatni az új cipőjét, melyet akkor hozott haza az asztalos. A hajukat öt-hat ágba fonják szorosan, a végébe pénzt, gyöngyöt, vagy ékszeret fonnak, és leeresztve hordja fiatalja, örege. Akár felnőt, akár gyermek: a «fez» elmaradhatlan viselet, mert vallásuk tiltja, hogy fedetlen fível járjanak, sőt még imádkozásuk alkalmával a feze kendőt is kötnek.

Még a legszegényebb mohamedán asszony nyakán is látni néhány sor gyöngyöt, sokszor piszkos zsinórra fűzve és az amulett, mely megvédi őket a rosztól, mert természetesen, a milyen tanulatlanok, éppen olyan babonások.

Mohamedán nőt az utcán ritkán látni egyedül, az előkelő háremhölgy soha sem megy kiséret nélkül az utcára, azért többnyire hármat-négyet látni együtt. Elöl tiz-tizenkét lépéssel egy szolga megy, bőr vagy papír lámpással, bár csak este gyújtják meg a lámpást. A kora reggeli órákat szívesen választják a

vizitelésre úgy a férfiak, mint a nők, és még télen is sokszor lehet őket látni, a mint a gyér lámpavilág mellett botorkálnak nehéz, posztóköpenyeikbe (feredzse) beburkolva, fejükön fehér, sűrű lepel, az arczuk az orttóg, a homlok a szemekig kendőkkel bekötözve, és nehéz, idomtalan sárga, vagy piros bőrből készült feleszűcsipőkben, mely a legformásabb lábat is elrúttítja. A serajevói mohamedán asszonyt még a saját családjabelje sem ösmeri fel az utcán; akár télen, akár nyáron ugyanaz a viselete, és nem különbözik egyik a másiktól, akár fiatal, akár öreg. De a leányok 10–12 éves korukig bizony nem rejtik el arczukat, egy vékony csikos kendőt borítanak magukra és a legnépesebb utcákon futkároznak csattogó faczipőkben.

A mohamedán lakások nagyon tiszták, még az udvar kövét is sikálják, de meg is tudják ám övni, mert olyan szentélynek tartják lakásukat, hogy oda sáros cipővel be nem lépnek. A művelt nyugat egyik előkelő népe, az angol azt mondja: «Az én házom, az én várom!» A mohamedán még azt is hozzá tehetné, az én templomom. Már az udvaron lehúzzák sarjukat és inkább meztelbáznak, mint az ösmeri népek. A mohamedán cipőben lépnek át lakásuk küszöbét, melyhez az utcai szenny tapadt.

A szobák nagyon egyszerűen vannak berendezve. A török jelszava: sok levegő és sok világosság! Lakásaik tágasak, sok ablakkal és kevés bútortal. Náluk minden szoba szalon, mert sem nehéz étkezőkre nyílnak, sem pohárszékeik, ruha-szekrényeik, ágyaik nincsenek, sőt a székek is teljesen hiányoznak. A házak már úgy vannak építve, hogy a falakban vannak a szekrények és köröskörül a falak mentén van a dívánok faváza úgy, hogy csak a párnákat kell rájuk rakni és egy pár szép szőnyeg a földre s be van rendezve a szalon. Az ágyakat nagy gyapjú-matracok helyettesítik, melyek nappal a fali-szekrényekben vannak elrejtve. Tükröt látni itt-ott, de képet sehol, vallásuk tiltja, hogy a mit Isten teremtett, azt emberi kéz a lerajzolásal, vagy festéssel megszenteljen. A képek helyett egyszerű keretekben cifra kacskaringós török, vagy arab nyelvű böles mondások, házi áldások vannak többnyire az ajtó fölé függesztve. A falakon, vagy a sarkokban polczokat alkalmaznak, ezeken szép formájú vörös-, vagy sárgaréz-ből kovácsolt kancsók és tálak állanak, mert ezen iparágban művészi tökélyre vitték Boszniában a rézművesek. A narghile is ottan talál helyet a sarokban. Néhol még látni csodálatos formájú szép kék porcellán vázakat, melyek

Törökországból származtak, de már ottan is kivészen van ez az iparág.

A kereveteket többnyire megszín piros vagy sötétkék posztóval vonják be és sok színes párnát raknak a sarkokba. A sarokléc mindig a főhely és a kit meg akarnak tisztelni, azt a sarokba ültetik. Szép ruméliai, vagy régi perzsa és brussai szőnyegekkel élénkítik a kerevetek egyhangúságát. Elmaradhatlan kelléke a szobáknak a kályhák mellett a «mangál», mely veres, vagy sárgarézbe készült nagyobb állvány, melyeknek tetejébe egy ugyanolyan rézből készült serpenyőt helyeznek; ebben

től, mit reá gyűjtöttünk, szabaduljunk, irgalmatlanul verjük a szőnyeget, és mihamarább tönkre is teszük.

A nagy takarítás sem olyan réme a mohamedán férjeknek, mint a mi férjünknek, és a házi asszonyok sem olyan idegesek ilyen alkalmakkor, mert nincsen ezerele apró és törekeny dísz tárgy, porfogó holmi a lakásban, és ez sok méregtől, bosszúságtól menti meg őket.

A lakásoknak többnyire két udvaruk van; az elsőben lakik a férj a család férfitagjaival és a férfi cselédnappal, a másik udvarban van a hárem, itt laknak a nők, a gyermekek és a nő

* A világ legnagyobb gyümölcsöse Kansas tartomány (Amerika) volt kormányzójának tulajdona. Az 1000 holdas kertben többek közt 64 ezer almafa is van. Ezek gyümölcse egy különösen e célra berendezett hajón Európába, nevezetesen Angliába kerül.

* Egy millió dollár biztosította életét Peavey amerikai milliomas, ki ennek fejében a biztosító társaságnak évente több mint 200,000 koronát fizet.

* A világ legnagyobb zülete szakértők állítása szerint az amerikai Egyesült-Államok pénzintézménye. Sokkal több ott az alkalmazott és sokkal nagyobb forgalom van benne, mint bármely más nagy üzletben; e mellett önként érthetőleg az üzlet

Szerajevói bosnyák leány.

Közép-boszniai keresztény nő.

Popovopoljei bosnyák nő.

Rakitnői bosnyák nő.

Hercegovinai keresztény leány.

Fojnicai bosnyák asszony.

BOSZNIAI ÉS HERCEGOVINAI NÉPALAKOK. — Vágó Bertalan fényképe.

hamu és faszén parázs van és ha nincsen erős hideg, e mellett melegednek.

A fürdőszoba nem hiányzik a szegényebb osztálynál sem, de ne képzeljen senki kádat vagy medencét, mert a mohamedán vallása tiltja, hogy álló vízben fürödjék. A mely viz a testet érintette, az már le is folyik és ismét tiszta viz kell, hogy a testét érje.

A test tisztaságára nagyon sokat adnak, valóságuk elő is írja, hogy hányszor kell bizonyos testrészeket megmosni.

Bármilyen egyszerű a lakások berendezése, mégis nagyon szép és csodaszép. A legnagyobb fényűzést a szőnyegekkel űzik, de el is tart náluk egy szőnyeg két-három emberöltőig, mert meg tudják kímélni. Mi behordjuk csipőnkön az utca szennyét, aztán, hogy a sok portól, piszok-

cseléd, a fiúgyermek is 13 éves korukig. A konyha rendszerint különálló házikóban van elhelyezve, ez is igen egyszerű; négy szabad tűzhely, néhány serpenyő és üst, egy pár cserép vagy fém vizeskorsó és egy nyárs, ez az egész. Asztal nincsen, csak egy roppant nagy kerek nyújtó-deszka, kis faszámolyokon a földre téve és egy újjnyi vékony hosszú nyújtófa; ezzel és ezen készül a hajsza vékonyságú tészta, melyből a sós és édes pitét készítenek. (Foly. köv.)

EGYVELEG.

* Angliában az elmebetegék száma az utóbbi tíz esztendő óta évenként kétezerrel szaporodott, mit leginkább a pálinka és rum túlságos fogyasztásának tulajdonítanak.

nem csak az állam minden polgárával tart fenn összeköttetést, hanem a földgömb nagyobb részével is.

* Óriási körtefa van a Niagara vízesés közelében. A fa már 50 éves és mintegy 30 év óta évente 5-10 bushel (mintegy 45 kilónyi) termés van, melyből a tulajdonos már eddig legalább tízezer korona értéket vett be.

* Angliában a nyomdák évenként 10 millió méter-máza papírost használnak fel. A szükséglet tizedrészét külföldi papírgyárak szállítják, sőt ezenkívül a múlt évben meg 300 ezer méter-máza papírost kellett Amerikából hozatni.

* A csokoládé tápláló erejét egy párizsi nő magán tette próbára, ki hatvan napig csakis csokoládéval élt s ezen idő alatt teste súlyából alig nyolc kilót veszített, de e mellett éhes nem volt s jól érezte magát.

SZILÁGYI DEZSŐRŐL.

Az országosan gyászolt államférfi 1840-ben Nagy-Várádon született, hol atyja tekintélyes ügyvéd volt. A négy gyermek közül Dezső volt a legidősebb, s utána következtek: Béla, Ele és Piroška. Béla még 16 éves korában elhalt, Etéből kiváló szem- orvos és egyetemi tanár lett, Piroška pedig Poynár Déneshez ment nőül. E két testvér is elhalt már s mindnyájukat túlélte a legidősebb szülő: Dezső.

Szilágyi Dezső a jogi pályára lépett, tanulmányait a bécsi és budapesti egyetemen végezte, s már joghallgató korában mint kitűnő szónok és erős vitázó volt ismeretes. Már ekkor feltűnt hatalmas egyénisége, társai előtt nagy tekintélye volt s a budapesti egyetemen akkor alakult jogász segélyző egyesület első elnökevé is őt választották meg 1861-ben.

A hatvanas éveknek első felében ügyvédi gyakorlatot folytatott s a fővárosi társaságokban szívesen látták a rendkívül szellemes, nagy olvasottságú fiatal ügyvédet, ki már ekkor mint publicista is jó hangzású nevet szerzett magának, úgy, hogy midőn 1867-ben a magyar miniszterium megalakult, mindenki szerencsés választásnak tartotta, hogy Horvát Boldizsár igazságügyminiszter őt hívta titkárnak maga mellé a miniszteriumba, hol csakhamar osztálytanácsos lett s mint ilyen Angliába is küldetett a jogi intézmények s ugyintén a parlamenti állapotok tanulmányozása végett. Angliában is feltűnést keltett azon körökben, a hol megfordult úgy hatalmas logikájával, mint kitűnő angol beszédével.

Visszajövet a hazába 1871-ben a miniszterelnök mellett szervezett kodifikáló bizottságnak lett tagja, miniszteri tanácsosi ranggal. E bizottságban 1874-ig működött, de 1871 óta országgyűlési képviselő is volt Gyula-Fehérvár város bizalmából. A parlamentbe lépését megelőzte szónoki tehetségének híre, mely rendkívül fölszította iránta a várakozást. De bármily nagy volt is e várakozás, első föllépésének (1872) sikere messze fölülmúlta azt s első nagy beszéde a legszebb parlamenti diadaloknak egyike volt. Erőtlen, férfias alakja, csengő, messzehatoló hangja, az eszmék gazdagsága, érvelésének logikai ereje s mind a mellett finomsága, dialektikájának elmele egyszerre a parlament leghatalmasabb szónokai sorába emelte.

A törvényelőkészítő bizottság 1874-ben föl-oszolván, Szilágyi Dezső az egyetemen a politikai tudományok s a büntető jog tanára lett, s mint tanárnak is igen nagy hatása volt az ifjúságra.

Mint politikus, mindig a szabadelvű irány híve volt s a Deák Ferencz személye körül csoportosuló képviselőkhez tartozott. A füzio idejében szintén megmaradt a Deák-pártból s a balközépből alakult szabadelvűpárt tagjának, de már rövid idő múlva ő is azok közé tartozott, a kiket akkor «disszidens» elemeknek neveztek s a boszniai okkupáció előtti időben formaszere- rően is kiváltak a párt kebeléből s 1878 tavaszán megalakították az úgynevezett «egyesült ellenzék», mely az egykori Sennyey Pál báró vezérlete alatt álló «jobboldali ellenzék», a Simonyi Lajos báró volt kereskedelmi miniszter köré csoportosult «független szabadelvű» párt tagjaiból s a disszidensekből alakult. Szilágyi e pártban, mely utóbb a «méréselt ellenzék» nevet vette föl s a kiegyezési alapon állt, de a kormány belpolitikájának több irányzatával elégedetlen volt, a szabadelvű irányzatot képviselte. Ebbeli hajthatatlansága tette helyzetét a különböző gondolkodású elemekből alakult pártban nehezé. 1886 márczius 11-én a közigazgatási reformjavaslat tárgyalásakor nagyobb beszédet mondott, s másnap tudatta pártjával, melynek egyik vezére volt, hogy a mérsékelt ellenzék klubjából kilép, ezután pártunkivüli állást foglalt el az országgyűlésen mint «szabadelvű ellenzék».

1878-tól 1887-ig a budapesti Józsefvárosi kerületet képviselte. Az 1887-iki általános választások alkalmával a siklósi kerületben kisebbségben maradt, de nemsokára Pozsony

város I. kerülete megválasztotta, a melynek mandátumát 1892- és 1896-ban újra elnyerte. Igazságügyminiszterrel 1889 április havában lett s e hivatal 1895 január 15-ig tartotta meg. A képviselőház elnökségét a Wekerle-kormány bukása után vállalta el s az elnöki széklet 1895 január 31-én foglalta el.

Mint protestáns ember, ő is részt vett az egyházi igazgatásban s 1896-ban a dunamelléki ev. ref. egyházkerületnek világi főjegyzője lett. 1885-ben a felsőharanyai egyházmegye választotta gondnokává s ő még e bizalmi állást sem tekintette pusztá czimnek, hanem itt is rendkívüli tevékenységet fejtett ki. A dunamelléki ev. ref. egyházkerület 1898-ban főgondnokává választotta, mely tisztét haláláig nagy buzgósággal viselte.

A Magyar Tudományok Akadémia tiszteletbeli tagjának választotta, több város pedig díszpolgárságával tisztelte meg.

Szilágyi Dezső mint szónok.

Tudvalevőleg egyike volt a legnagyobb szónokoknak. E tekintetben hosszú tanulmányokat lehetne róla írni. E helyt álljon itt róla egy részlet Mikszáth Kálmánnak az angol világ-lap, a «Times» részére a magyar szónokokról írt cikkéből.

«Milyen pazarlása lenne a természetnek, — írja Mikszáth, — hogy ha egy egész parlament úgy gondolkodnék és beszélné, mint Szilágyi Dezső. Hogy úgy fogja föl a dolgokat és az ő analízis, kihámozó, okadatoló és egybekapcsoló retortáin keresztül keresse meg az igazságokat, a dolgok benső magját. De hát ez nem lehet, a Szilágyiak csak egyenként születnek és igen ritkán. Szilágyi épen olyan kivétel, mint Deák. Itt van egy darabig, aztán elmegy és nem lesz helyette más soha többé.

Ezek az emberek nagyon nagyok ahhoz, hogy mintaképek legyenek. Építenek valamit, vagy szétrúgnak, aztán eltűnnek. Mi csak az építésből vagy rombolásból látjuk, hogy itt óriások

Szilágyi Dezső Ravatala a Kuria Palota előcsarnokában, a temetés előtti napon.

„Sürgönyük mélyen meghatott. Együtt érzek önökkel Szilágyi Dezső elveszte fölött, mert együtt érzem ezt a váratlan csapást. Egy nagy tölgyszőlőt ki az erdőből, a melyben kevés olyan maradt, mint ő volt. A veszteség az országé, mienk a fájdalom. Harminez évig benső politikai, és közel negyven évig baráti viszony fűzött minket össze, és most mélyen megrendülve, önökkel együtt gyászolom a régi bajtársat, a szabadélvesség egyik bástyáját, nagy ügyek nagy harcosát, a ki veszteség a nemzetnek és veszteség nekem, a mivel ugyanazon elvekért és ugyanazon nagy célokért együtt küzdöttünk. Széll Kálmán.”

Karlsbadban is megrendülve fogadták a gyász hírt. Utolsó napjait Szilágyi ott töltötte, még július 29-ikén is ott volt. Ugyazóval minden furdóvendég ismerte a feltűnő megjelenését s az ott nagy számban idős magyaroktól folytonosan körülvetett férfút.

Budapest főváros polgármestere, Halmos János, rendkívüli tanácsgyűlést hívott össze július 31-ére, hogy a főváros hatósága is kifejezést adjon a gyásznak. Szilágyi tagja volt a főváros törvényhatósági bizottságának. Elhatározták, hogy a veszteséget a tanácsülés jegyzőkönyvében is megörökíti, a családtagokhoz részvét-iratot intéz, a koporsóra koszorút tesz, s a kerepesi-úti temetőben díszsírhelyet ajánl föl a kintnő hazafinak.

A fővárosban a középületekre kitűzték a fekete zászlókat, ezenkívül igen sok magánháza. A koszorúk szállítása is megindult az igazságügyi palotába; egymásután érkeztek a részvétet kifejező táviratok.

Körber osztrák miniszterelnök Lukács Sándor pénzügyi tanácsoshoz, Szilágyi rokonához meleg részvétáviratot intézett.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter koszorút küldött a ravatalra. A fehér selyemszalag felírása: „A mindenha igaz régi jó barátunk. Kállay Béni.” Gróf Khuen-Héderváry, a horvát bán, Budapestre utazott, hogy a temetésen jelen legyen.

A magyar tudományos akadémia részéről Gyulai Pál osztálytitkár intézkedett, mint a ki a nyári szünet alatt intézi az akadémiát. Az akadémia koszorújának felírata: „Szilágyi Dezsőnek, az akadémia tiszteletbeli tagjának — A magyar tud. akadémia.”

Rendkívül sok koszorú érkezett. Koszorúk közt az igazságügyminisztériumén olvasható: „Az igazságügy halhatatlan bajnokának. Az országos szabadelvű pártján: „Elvei dicső harcossának. A magyar kir. Kuria: „Szilágyi Dezsőnek. A koronagyűlés: „A legnagyobb magyar jogásznak. Pallavicini Ede őrgróf: „Felejtethetlen barátjának. stb.

A család részéről a következő koszorúk érkeztek: „Felejtethetlen nagybátyjúnknak — Poyrnár Öszb és testvérei. „Dezsőnek Nina és Marika. „Cathó Ferencz kuriai tanácselnök koszorúfelírata ez: „Dezsőnek Feri és családja.”

A függetlenség és 48-as Kossuth-párt elnöksége elhatározta, hogy a temetésen részt vesz, koszorút helyez a ravatalra, annak jeléül, hogy a politikai ellentétben is tisztelni tudja a tisztá jellemet és annak emlékéül, hogy Szilágyi Dezső pártatlanságával a magyar képviselőház elnöki székléne tekintélyét oly magasra tudta emelni.

Fiume városából gróf Szapáry László kormányzó jött a temetésre a város koszorújával.

A temetés.

A ravatalt az igazságügyi palotában, a Kuria díszes nagy előcsarnokában állították föl. Augusztus első napján, délelőtt 11 órára készültek el a márványos csarnok díszítésével, a koporsó elhelyezésével. Ez a palota Szilágyi minisztersége alatt kezdett épülni, s a végzet úgy akarta, hogy ő legyen a palota első országosan gyászolt halottja.

Feketével voltak be mindent abban a márványtól ragyogó óriás csarnokban. Fenn emeletnyi magasságban trónol Justitia szobra fehérben. Ennek talapzatánál volt a koporsó, körülveve koszorúkkal, virággal, babérral. Az érckoporsó színe sötétzöld, gazdag aranyozással, teljesen hasonló ahhoz, melyben Deák Ferenczet temették el. Lábtól helyezték az elhunyt érdemeit, a vaskorona-rendet, a porosz vörös sas-rendet. A ravatalnál először megjelent Plósz Sándor igazságügyminiszter, Bernáth államtitkár és az igazságügyminisztérium öt tagú küldöttsége. A miniszter a saját, Bernáth államtitkár pedig a minisztérium koszorúját tette le.

A közönség néma megilletődéssel kereste föl a ravatalt augusztus első napján, s a következő nap délelőttjén. A palota előtti nagy térségen mindig csoportok álltak, a palota bejárata előtt díszbe öltözött lovas és gyalog-rendőrök.

Jóelőre intézkedtek, hogy a temetésre várható tolongást a szertartás helyétől távolítsák. Augusztus 2-ikának délután három órájára tűzték ki a temetést.

KRÜGERNÉ.

A temetésen a király is képviseltette magát. Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagyt bízta meg, hogy képviselje őt a végső tisztviselésben.

A kuria díszes csarnoka d. u. három órakor már egészen megtelt a résztvevő előkelő közönséggel.

A koszorúkkal eltelepített ravatal mellett foglaltak helyet a rokonok, gróf Apponyi Lajos udvarnagyt, mint a király képviselője, Széll Kálmán miniszterelnök a miniszterekkel, s közéletünk számos kitűnője. A dunakerületi reform. egyházkerület papsága, melynek Szilágyi főgondnoka volt, igen nagy számmal jelent meg a végtisztviselésben. Szász Károly ref. püspök imája nyitotta meg a temetési szertartást, mely után Bakcsay Sándor kunszentmiklósi lelkész, s jeles író tartott egyházi beszédet, ezután Papp Károly budapesti ref. lelkész imája következett. A megható karének után Perczel Dezső a képviselőház elnöke az országgyűlés nevében mondott búcsusztót.

Ezután megindult a menet, melyben a halottas és koszorús-kocsik nagy község, s a kocsik százai kísérték, s az Alkotmány-utcán, Váci-körúton, Andrásy-úton, Erzsébet-körúton és a Kerepesi-úton át vonult a temetőbe az egész hosszú útvonalon résztvevő nagy közönség sorai között.

Délután öt órakor ért a gyászmenet a temetőbe, hol Szilágyi Áron ref. egyházkerületi főjegyző imája után sírba helyezték a koporsót.

Szilágyi Dezső sírja a Deák-mauzóleum közvetlen szomszédságában van.

SZILÁGYI DEZSŐ RAVATALÁNÁL.

Mint hirtelenül, mikor a rengetegnek Királyi tölgyszőlő zuhan a földre, S elfogja az erdőt szörnyű rettenetnek Halálos csöndje;

Koronás fejüket mind a fák lehajjták, Madár egy se kezd csengő víg dalra; — Néma döbbenéssel úgy néz a magyarság E ravatalra...

A magyar szellem s erő őserdejébe' Királyi tölgyszőlő Te — nagy erős voltál, Sok föltve őriztet szöngébb esemeténkre Védőn hajóltál.

Erdő fenségében — bármi vihar várt is — Más segítségét ám sohse hívtad; Az élet s a halál roppant tusáját is Magad megvívta!

Körülnézünk s egyre gyérülő erdőnkbe Ággódó szemmel keressük másod, S hajh! csak annál nagyobb döbbenéssel Az elmúlásod...

[tölt be Lampérth Géza.]

KRÜGERNÉ.

Megemlékeztünk már lapunk legutóbbi számában Krüger feleségének haláláról, mely az egész művelt világban általános részvétet keltett. Az ősz elnök, Krüger 1900 szeptember 2-án hagyta el hazája földjét s ekkor feleségét kénytelen volt Pretóriában hagyni angol őrizet alatt. Fájdalmát és elhagyatottságát most a sors tetézte azzal, hogy elvesztette hitvesét.

A boer szabadságharc legszebb mozzanatai közé tartozik a harcok asszonyainak és leányainak hősie magaviselete. Az öreg Krügernek agg kora miatt nem vállalhatott ugyan a háborús mozgalmakban oly nagy szerepet, mint például Botháné, Schalk-Burgherné, Dewetné, — de maga helyett öt fiát és számos unokáját küldte a harcba, a kik közül többen hősi halált is haltak a csataterén. A háború egyéb szenvedéseiből is kijutott az agg nőnek, melyek közül tán legnagyobb volt az, hogy el kellett szakadnia urától, a kit híven, odaadón gondozott s a ki ott se lehetett halálos ágyánál, hogy szemeit lefogja.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

Az állami gyermek-menedékhelyek. Az elhagyott gyermekek gondozásáról most már törvény intézkedik, s az állam az ország több részén állít föl menedékhelyeket. Julius 27-ikén a törvény végrehajtásáról a belügyminisztériumban Széll Ignác államtitkár elnöklésével értekezlet volt, a melyen a belügyminisztérium szakközeiben kívül a gyermek-menedékhelyek kormánybiztos, a budapesti első gyermek-menedékhely részéről Károlyi Sándor gróf, az országos fehér kereszt-egyesület részéről Tabódy József, mind a ketten saját egyesületük több tagjával, vettek részt. A hosszas eszmecsere eredménye az, hogy a fehér kereszt-egyesületnek már korábban beérkezett ajánlata, következtében a belügyminiszter föl fogja szólni a fehér-kereszt egyesületet, hogy budapesti intézetét az államnak adja át. E kívánságra az egyesület jelen volt tagjai azt a reményüket fejezték ki, hogy az egyesület közgyűlése a kormányzatot az a kívánságát készségesen fogja teljesíteni. Az egyesület képviselői kijelentették azt is, hogy nincs kifogásuk az ellen, ha a fehér kereszt vidéki főkegyesuletei a saját intézetüket az államnak átadják.

MI UJSÁG?

A trónörökös leánya. A csehországi konopisti kastélyban július 28-ikán volt Ferenc Ferdinánd főherceg újszülött leányának a keresztelője. A hercegnő a Zsófia, Mária Terézia, Franciska nevet kapta, keresztanyja Mária Terézia főhercegnő.

Károly főherceg útja. Az ifjú Károly főherceg, Ottó főherceg elsőszülött fia az erdélyi részében is nagyobb körutat tett. Julius 27-ikén éjjeli erdélyi körútjában, Maros-Vásárhelyen át gróf Wallis és báró Huszár Károly kíséretében Abafájára érkezett. A fényesen kivilágított kastély bejáratánál a háziasszony, báró Huszár Károlyné fogadta. A főherceg több napi pihenőt kívánt Abafáján tartani és onnan folytatja útját Beszterczén át Bukovinába.

Julius 28-ikán reggel a kastély kápolnájában misét hallgatott. Az ebédén a főhercegen és kíséretén kívül részt vett báró Huszár Károlyné, Huszár Mária Terézia és Margit bárónisszonyok, gróf Béli Erzsébet, Béli Kálmán, és Gergely grófok, Bernacsy vásárhelyi apátplébános és gróf Mikes János. Ebéd után nagy érdeklődéssel nézte végig a fiatal főherceget a különböző népviseletű csoportokat, melyek a kastély előtt eredeti táncukat mutatták be. Különös érdeklődést tanúsított a havasi alóhok zsukáta-táncza iránt, és számos fényképfelvételt csinált a különböző népviseletekről. A nap többi részét a szép parkban töltötte. A főherceg Vajda-Hunyadon is volt. Ez alkalomból a „Déva és Vidéke” lap azt az eszmét veti föl, hogy a várat a hozzátartozó erdőséggel együtt odaajándékozzák az ifjú trónörökösnek. Rövid pár év alatt a hatalmas erdőségben remek vadászó területet lehetne berendezni. A várat megfelelően átalakítanak az állam és az udvar költségén s míg egyrészt a trónörökös az ország egyik legjobb részén kapna birtokot, másrészt

Vajda-Hunyad vára meg lenne mentve az enyészettől.

Samassa József, egri érsek július 30-ikán ülte meg püspökké szentelése harminczadik évét. Az ünnep egész csónában folyt le, de Eger város lakossága szívből hozzájárult, s nagy számmal jelent meg a székesegyházban tartott misén, melyet maga az érsek mondott.

A szegedi Kossuth-szobor. A szegedi városi tanács a városban állítandó Kossuth-szobor elkészítésére megkötötte a szerződést Róna József szobrászsal, ki a szobor mintáját a napokban fejezte be. A szobor talapzatán négy mellék-alak lesz; Kossuth főalakja 3 méternél magasabb. A felirás Kossuthnak Szegeden mondott beszédéből a legelső szavak: „Szegednek népe, nemzetem büszkesége.” A szobor elkészítéséért és felállításáért város 40,000 koronát fizet. Róna egyuttal kezességet is vállalt, hogy a szobor 1902. szeptember 19-én leleplezhető lesz. A tanács az előmunkák fedezésére 16,000 koronát utalványozott ki a művésznek.

Szent Margit szobra a Margit-szigeten. A gyönyörű Margit-szigetet, mióta hírd köti össze a fővárossal, még jobban látogatják. Most aztán fölmerült az óhajlás, hogy ezt a kedves, szép helyet, mely történelmünkben is szerepel, jelöljék meg annak szobrával, kiről elnevezték, boldog Margitnak, IV. Béla kegyes apáca lányának szobrával. A szent életű királylány életéről még egy magyar nyelven írt legenda is beszél, a XVI. század legelejéről való irodalmi emlékek. A középkorból való vallásos irodalom kevés emlékei közül az is olyan, mely a kegyelet nagyon megérdemli. Egy Margit-szobor fejeznék ki legméltóbban ezt a kegyeletet a szigeten. A mostani furdóvendégek bizottságot szerveznek, melynek pártfogójává Libits Adolf kormányzó útján magát József főherceget kéri föl. S ha az alakulás megtörtént, nagy parkünnepet rendeznek a szigeten, s annak jövedelme lesz az emlékmű első alapítókéje.

Honvédelmek Héjasfalván. Erdélyben a héjasfalvi hazafias magyarság emléket állít a Petőfi haláláról is híres fehéregyházi csataterén levő honvédsírra; az emléket szeptember 29-én leleplezik le. Az emlékbizottság ebből az alkalomból a következő kérelmet intézi az erdélyi részű történetírókhoz:

Minthogy a fehéregyházi határon van már egy honvédelmek a névtelen hősök emlékére, a föllátható emlékművön azoknak a hős honvédeknek a nevét óhajtuk megörökíteni, a kik köztudomás szerint e csataterén estek el. Egy ilyen névsort kaptunk a Kolozsvári Ereklyemúzeumtól, a mely a következő: Dacó Zsigmond őrnagy, Zeyk Domokos százados, Endes Árpád százados, Pobleczki százados, Bozó Pál százados, Oleska főhadnagy, Noták Sándor főhadnagy, Gál Sándor hadnagy, Boros József hadnagy, Csizsér István élelmező biztos, Szaszarván János, Zima Sándor, Tolcséres János, Tolcséres István, Jófalvi Sándor honvédek. Ezt a névsort jogosan lehet-e rávéteni az emlékre s hogy rajtuk kívül nem ismeretes-e más hős honvéd, a ki a fehéregyházi csataterén esett el. Az adatokat kérjük Somogyi Albert elnökkel Héjasfalván közölni. Hazafias tisztelettel Somogyi Albert elnök, Adorján László jegyző.

Rómer Flóris emléke. Rómer Flóris nagyváradi kanonoknak, az elhunyt híres műregésznek, szobor-emléket állíttanak szülővárosában, Pozsonyban. Az agg tudós mellszobrát Strobl Alajos mintázta és ércbe öntve az országos föl is állítják a francziskánus zárdá előtt levő kis parkban.

A szolnoki művésztelep. Szolnokon a város és a kormány támogatásával festők számára telepet rendeznek, a hol a szabad természetet és magyar embereket festhetik. A művészegyesület választmány, melynek elnöke Szapáry Gyula gróf, Lippich Gusztáv főispán alelnök elnöklésével legutóbb tartott ülésén tudomásul vette, hogy a belügyminiszter az egyesület alapszabályait megerősítette. Az építkezésre az adakozásokból összegyűlt jelentékeny összeghez a vármegyei kulturális alapról 60,000 korona kölcsönt vesznek föl, melyet a tagsági díjakból és a közoktatásügyi miniszter által följánlott 3000 korona évi segítségével fognak törleszteni. Szolnok város által a város legszebb részén följánlott telken két szép pavillont építenek 6—6 méteremmel és ugyanannyi lakással a már elkészült tervek szerint. A pavillont még az őszszel tétő alá kerülnek, hogy a jövő év tavaszán már befogadhatják az ide készülő művészeket.

Gerzovói paraszt nő.

Spanyol (spanyol) leány.

BOSZNIAI ÉS HERCEGOVINAI NÉPALAKOK.

Vágó Bertalan fényképe.

Új-Tátrafűred jubileuma. A Tátra kies üdülő helye, Új-Tátrafűred július 26-ikán ünnepelte fennállása 25-ik évét. A jubileum alkalmából lakoma volt, melyen megjelent az egész Tátra-vidék számos előkelősége és a furdóvendégek legnagyobb része. Ott volt a többi közt Perczel Dezső képviselőházi elnök, Zichy Géza, Károlyi Mihály és Széchenyi Antal grófok, Festetics Andorné, Pejacsevich Katinka és Jolan grófnők, Szivák Imre és Király Ferenc képviselők. Főlköszöntőket mondtak: Szi-

vák Imre országgyűlési képviselő a furdót megalapító néhai Szontágh Miklós dr. emlékére és a furdó fölvirágzására, továbbá a Tátra legrégebb furdóvendége, Oltványi Pál prépost és Magyar László dr.

Képek az ezredéves ünnepéről. Az ezredéves ünnep alatt Vágó Pál festőművész nagy történelmi menetet tervezett s azo képeket is készített. Amennyet a nagy költségek miatt elmaradt. A szép terv azonban, mely festői allegorikus csoportokban ábrázolta volna ezereket multunk kiemelkedőbb mozzanatait, még sem tűnik el nyomtalanul. Vágó Pál ugyanis a tervet kartonokban dolgozta ki. Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkárnak most az a szándéka, hogy e képeket színynyomatban sokszorosíttatja és megküldi az összes állami iskoláknak.

A havasi gyopár törvényes védelme. A havasok virága, a gyopár, mind ritkább lesz olyan helyeken, a hol turisták és hegymászők sokakat megfordulni. Kitépik gyökereit, s így hazavigyük, elajándékozzák. Alsó-Ausztriában a Schneeberg és Rax területén a havasi gyopárt évek óta pusztítják. Most az alsó-ausztriai tartománygyűlés előtérnyajvaslatot terjesztettek a havasi gyopár (Gnaphalium Leontopodium) védelmére. E törvényjavaslat szerint Alsó-Ausztriában a havasi gyopárnak tövestül való kitépése s ily gyökér-növényeknek áruba bocsátása tilos. A tilalom áthágását két koronától 50 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behatátlanság esetén megfelelő elzárással fenyítik. Kivételt csak tudományos cél tekintetéből tesznek, de ilyenkor az illető hatóságok engedélyre kérendő. Kertileg termelt havasi gyopárokat a törvénynek nincs hatása. A ki ily növények birtokában van, községi bizonyítványt kell igazolnia. A törvényjavaslatot a legszebb havasi növény érdekében csak üdvözlőni lehet. A havasi gyopár a Schneeberg- és a Rax területén egyre ritkább kezd lenni, s kívánatos volna, hogy hasonló törvények által az összes alpesi tartományok kellő oltalmat biztosítanak a növény kipusztítása ellen.

Postagalambok versenye. Julius 28-ikán tartották meg a budapesti postagalamb-tenyésztők a galicziai Przemysl és Budapest közt szokásos versenyek egyikét. A Przemyslbe vitt galambok közül első volt Sidl és ifj. Kell galambja, mely a Przemysl—Budapest között levő 560 kilométeres utat hat óra kilenc perc alatt tette meg, beérkezvén 12 óra négy perccor. Másodiknak Malosik Ferenc galambja 12 óra hat perccor, harmadiknak dr. Dirner Gusztáv galambja 12 óra 14 perccor, negyediknek Reiner Manó galambja 12 óra 23 perccor és ötödiknek özv. Glosz Józsefné galambja délután 1 órakor érkezett meg.

Egy magyar mérnök a Mandsu-orzági vasútnál. Címme a „Vasárnapi Ujság” 26-ik számában megjelent közlemény egy kis tévedésről kívánom helyreigazítani. Ugyanis Gubányi Károly társa, a ki a győr-veszprém-dombóvári csuha-völgyi vasút egyik legnehezebb részét, az alagútát építette, nem Keller János, hanem Kellner Antal volt. Azért mondom hogy volt, mert ma már magyarországtól átjárt Szentgáli. Május 15-én Nápolyban szállt hajóra és ez idő szerint már ott van jó barátjánál, Gubányi Károlynál, Wladivosztokban. Együtt fognak vasutat építeni, s a magyar névnek becsületét szerzeni a távoli idegen világban. — Baja, 1901. július 29. Szentgáli Antal nővére: Kellner Ida.

HALÁLOZÁSOK.

BERTALAN LAJOS, a földmívelési minisztérium osztálytanácsosa, kiváló szakember, 64 éves korában meghalt Budapesten. Az országos vízügyi igazgatóság tiszai osztályának vezetője és az országos vízügyi tanács tagja volt. Osztyaltanácsossá 1891-ben nevezték ki. A király érdemes működéseért a III. oszt. vaskorona-renddel tüntette ki. A földmívelésügyi minisztérium külön gyászjelentésben emlékezik meg érdemes és munkás tisztviselőjének elhunytáról.

Elhunytak még a közelebbi napokban: PELLION MÁRTON, Beszterce város nyug. polgármestere, a római kath. egyházközség főgondnoka stb. 60 éves korában, Beszterczén. — Kőpeczi Bocz SÁMUEL, mérnök, negyvennyolcas honvédfőhadnagy, 80 éves korában meghalt Szászvároson. Nyugalmozott igazgatója volt a takarékpénztárnak, pénztárosa a Kun-kollegiumnak és tisztelettel főgondnoka az egyházközségnek. — Bixó GRÓNER, földbirtokos 69 éves korában, Zsálmányban. Nagyszámú rokonság gyászolja, a többi közt a Szimney, Semsey, Görgey, Péchy, Szakmár, Dessewffy és Mérey-családok. — SÁBATHÉL JÓZSEF, az Operaszínház volt hangversenymestere, 57 éves korában, a Schwarzer-féle gyógyintézetben. A Filharmóniai Társaság fíradhatatlan tagját veszítette benne, s a Krancsevics-kvartettnek

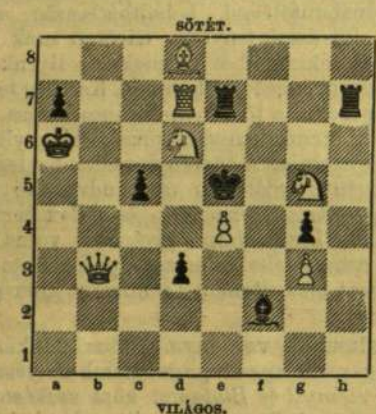
egyik tagja volt. — STEPHÁNY JÓZSEF, volt 1848—49. honvédfőhadnagy, életének 75-ik évében, Sátoralja-Ujhelyen. — Dr. NÁSCHEA S., berlini rabbi, a néhai bajai főrabbi fia, Baján, 59 éves korában. — FÜRST EDE, gyógyszerész, életének ötvennegyedik évében, Szikszón. — KUBICZA JÓZSEF, adóártnok, 37 éves korában, Zsolnán. — ZÁMBÓ GYULA, 46 éves korában, Czegléden.

Öz. VÉCSEY GYÖRGYNE szül. Szediczky Rozália, a szegények jölteveje, több árvagyermek fölnevelője nagy-család szeretett matrózája, 80 éves korában Szikszón. Dr. VÉCSEY TAMÁS, a budapesti tudományegyetem elhunyta és rektora édes anyját gyászolja az elhunytban, kit nagy részvét közt temetik el. — PEJACEVICH MÁRIA ANNA gróf, gróf Pejacevich főudvarmester leánya, a «Szegény gyermekrend» kolostorában Döblingben 25 éves korában. — HUMAN VAZULNÉ, a nemzeti színház három volt ének-művésznőjének, a korán elhunyt Human Olga-nak az Amerikába szerződött Alexandrának, s az opera színháznak többévig egyik primadonnájának, Human Erzsinek édesanyja, és Szigeti Imrénének, a Nemzeti Színház művésznőjének anyósja, Budapesten.

SAKKJÁTÉK.

2234. számú feladvány. Schrüfer F.-től.

(I. díjat nyert feladvány.)

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 27-ik számában közölt képtalány megfejtése: Léteznek üres szavak, de soha sem üres érzelmek.

Szerkesztői üzenetek.

Kassa, G. B. A Dél-Afrikába vitt magyar lovak túlyomó része az éghajlatot és a rossz táplálkozást jól bírta volna s nem is e miatt pusztultak el tömegesen, hanem az angol katonák rossz gondozása miatt váltak rövid időn használhatatlanná.

A bűngözdői csalárolásné. Éjszaka. Vigasztalás. Bizonysági gyakorlatokra vallanak, de a közölhetőség mértékének nagyon alatta maradnak. Az első ballada akarna lenni, de nincs meg benne semmi, a mi a szerzőnek e nehéz műfajra való hivatottságát elárulná. A másodikból nem érzünk ki semmit az éjszaka költseszetéből. A harmadikban van egy-két jó sor, de az egész zavaros, és az olvasót teljesen hidegen hagyja.

Mi szép? Csinos kis versike volna, csak kissé avultas a hangja és kifejezőmódja.

A csikós. Ösz. Verselési ügyessége modorosságra csábítja. Legtöbbet még az első ér, de ez se közelíti meg azt a finom, lelheltszerű báj, a mi az ilyen «tündéri» vers legfőbb feltétele.

Felélős szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Az Első Leánykiházasító Egyesület m. sz. (Leány- és fiu-biztosító intézet). Folyó évi július hóban 1237 jutalékra irattott be és nászjutalékok fejében 50,896 korona 78 fillér fizetett ki. 1901 január 1-től július 31-ig beirt összes jutalékok száma 7859 és a kifizetett nászjutalékok összege 324,527 korona 72 fillér.

Lábizzadás.

Kipállott és kicsebesedett viszkető testrészekre, ótvár, sőtör és bőrhámítás ellen legjobbnak bizonyult eddig az Erényi-féle

Ichtiol-Salicyl.

Ara 3 korona, utasítással, Széküldi:

ERÉNYI gyógyszerész, Szabadszállás.

Főraktár: Török J. Király-utca 12. szám.

Császárfürdő

BUDAPESTEN 2018

től és nyár gyógyhely.

Elsőrangú E. kénesvízi gyógyfürdő, páralán gőzfürdővel és legmodernebb lezuhanyzókkal, pompás ásványvíz naszádkkal, kő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

Pona-crème.

Legjobb és orvosi szaktekintélyek által is elismert, biztos hatású és arczélesztő szer, először minden bőrtisztítást és rövid használat után váltak fehérre, átvé teszi az arczbőrt. Figyelmeztetés! Készítményem nagy közkeletűsége miatt hamisítványokat hoznak forgalomba; csak az valódi Pona-crème 1 kor. 1 drb Pona-szappan 80 fillér. Kapható minden gyógyszerárban. Széküldi raktár: Alexander János gyógyszerár Szolnokon. Budapesti főraktárak: Török-féle gyógyszerár Király-utca 12. és Andrássy-ut 29., Kerpel-féle gyógyszerár Lipót-kört 28. szám és Thalmayr és Seitz uraknál.

TROPON

SUTEMÉNYEK a legisletesebbek és a legtáplálóbbak.

TROPON-CAKES (Bisonite) igen nagy fehérnye tartalmánál fogva nagyon tápláló és a mellett a legkönnyebben emészthető.

TROPON-KÉTSZERSÜLT igen finom, izletesebb és táplálóbb a közönséges kétszersülnél. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sűtemény egészséges és beteges számára.

TROPON karlsbadi-kétszersült zsirtalan és azért igen könnyen emészthető sűtemény gyöngyomruknak számára, a kiknek nagy tápláló erejénél fogva is hasznuk van. 9143

TROPON Diabetikus-kétszersült elenyésző csekély lisztartalma és nagy fehérnyetartalma miatt a cukorbetegség legjobbnak tápláléka. Mindezen Tropon-készítmények, ugyancsak a poralaku Tropon, Vas-Tropon, Tropon-Cacao, Tropon-Gyermek-táplálék minden gyógyszerárban kaphatók.

Utbaigazítást ad: Dr. RÖDER ÉS TÁRSA osztr.-magy. Tropon-és táplálék-gyárak Klosterneuburg-Bécs.

Budapest, VI., Gyár-u. 7.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenemű-udonságok közt zenemű-folyóirat, megjelenik minden hó 1 és 13-én mindenkor 12 oldal tartalommal a legújabb s modern zenemű-udonságokkal. Kiemelve a budapesti országos kiállítás 1896 és a párisi 1900. évi világiállítás — a szerkesztő-kisadójának s ő össze, az apostoli királyi Felsége legmagasabb megelégedését méltóztatott nyilvánítani. Rendes munkatársai az ország legismertebb magyar zeneszerzői s a külföld világhírű compositói, a kiknek legsikerültebb szerzeményeit közli a continensen egyedül álló zenemű folyóirat. Előfizetési ára évi nyolcra 6 füzetre, 72 oldal számú tartalommal 3 korona, mutatóvány füzet 60 fillér beküldése ellen bérmentve küldi a „Zenélő Magyarország” — Klöpner Ede zenemű-kidőhivatalt és zeneműkereskedést, Budapest, VIII., József-kört 24.

Dr. Lengyel nyirfabalzsam

Már magában véve azon növényi nedv a mely a nyirfából kifolyik, ha annak törését megvárjuk, emberemlékezet óta mint a legkiválóbb széptörzst volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a felaláló utasítási szerint balszámmá alakítatik át, csak akkor nyer igazságon csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arczot vagy más bőrtörzset, már másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bőrről, a mely ezáltal fehérré és gyöngyövé válik. Ezen balsam kisimítja az arczon a ráncokat és himlőbubjakat, ifjú arczsint, a bőrne fehérséget, gyöngyöséget és üdöséget okozó szőrtörzst, arczorvosságot, bőrtörzst s a bőrt minden más egyéb károsítást. Ara egy korsónak használati utasítással 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

A nyirfabalzsam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a dr. Lengyel-féle 9135

Opo-crém-et használni. Egy tégely 4 kor. 20 fill.

A dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan a legalkalmasabb hygienikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fehérré teszi és hivata van a balsam jó hatású fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszerár. Budapest VI. ker., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29. szám.

Versenybírálati hirdetmény.

A pozsonyi téli kikötő, valamint a pozsonyi Templom-tér és Hal-tér közötti Dunapart építkezéseinek szükségelt 1. 357-10 m² kőhányásokra alkalmas I. osztályú termékek; 2. 36,105-6 m² burkolás kézilajra alkalmas burkolati I. osztályú kőanyag; 3. 383-5 m³ vagdalt kőanyag és 2968-2 fm. faragott lépcsők oly módon való szállítására nézve, hogy azok az államkincstár tulajdonát 21-én déli 12 órakor a m. kir. földmívelésügyi ministeriumban (II. emelet, 98. ajtószám) zárt ajánlati versenybírálat fog tartatni. Az ajánlati feltételek a kötetű szerződés tervezete és az annak kiegészítő részét képezendő általános és részletes építési feltételek a pozsonyi m. kir. folyamterméki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol egyezsereg az ajánlati minta is megismerhető. A fentebb 1., 2. és 3. pont alá foglalt szállítások mindgyökére külön-külön és csak az előirt ajánlati mintán, az ajánlati feltételeknek megfelelően teendő ajánlatok a m. kir. földmívelésügyi ministeriumban Petrik János segédhivatali igazgatóhoz (I. emelet, 49. szám) a jelzett napon délelőtt 1/2 óráig nyújtandók be. M. kir. földmívelésügyi minister.

Mig eddig a régi bőrbetegségek, a legkülönbözőbb súlyos idegbajok (neurasthenia, vitustás), a sápkor, a női arczot elékeltető pattanások s a női nemű szervek folyásokkal kombinált harutos megbetegedéseinek kezelésénél csak egy értékű idegen vizekre voltunk utalva, addig újabban

a PARÁDI ARSEN vízben

(vastartalommal) olyan kincsünk van, mely minden eddigi arsen-vass viznél (Ronecno Levico) hatásosabb, könnyebben emészthető s manapság már minthogy legelőbbkel orvosi tekintélyeknek felkarolják a a fogasztók egész serege dícséri hatásait, hasznukban csaknem kizárólagos kereletnek örvend.

Gróf Károlyi Mihály uradalmi felügyelősége Parád. Egy postaláda 7 palack parádi arsen-vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postai állomásaira 5 korona 80 fillérért bérmentesen szállít a

Főraktár: ÉDESKUTY L. BUDAPESTEN. os. és kir. udvari szállító. 9153

Ásványvíz-nyagkereskedő. Kapható minden gyógyszerárban és megbízható fűszerkereskedésben.

HENNEBERG G. selyemgyáros, Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító. 8535

A Ferencz József keserűvíz az egyedül elismert kellemes ízű, természetesen hasmájtozó.

Alapítottatott 1865-ben. A legjobb bel- és külföldi zongorák, pianók és harmonikumok legelőbbben kaphatók

Heckenast Gusztáv zongoraterében Budapest, IV. Gizella-tér 2. (Váci-u. cza sarkán).

Ehrbar udvari zongoragyártó Schiedmayer és fia szantogari udvari zongoragyártó magyarországi egyedül képviselője. Valódi amerikai harmonikumok. 8874

Nagy kölesönző-intézet. Arjegyék ingyen

Kitünő légyfogók. 9219

Hüvelyes enyvpálcák, melyekkel a legyek szobákban, konyhákban, irodákban, üzletekben stb. a legnagyobb kényelemmel néhány percz alatt tisztára öszefoghatók. 100 darabot 2 koronáért szállít HAASZ FERENCZ Bács-Szent-Tamás. Képes arjegyék ingyen és bérmentve.

Kormánybiztos. Technikum-Altburg S.-A. Gépezet, elektrotechnika és vegyszert számára. 9008 Tarnóhely. — Músor bérmentve.

Advertisement for Brauswetter Janos watches, featuring a watch illustration and text: MAGYARON ELŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAZULTE. BRAUSWETTER JÁNOS SZEGEDEN CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER-ÉS MŰ-ÓRAS FELTÁLLÓJA A REMONTÖIR INGÁORAKNAK STB. STB. ÓRAK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLASSAL KÉSZPENZÉRT, VALAMIN T. RÉSZLETFIZETÉSRE JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT. KÉPES ARJEGYÉK BÉRMENNYELTÁLLÁS INGYEN ÉS BÉRMENNYELT.

Szépség és egészség.

Etvágytalanság és Gyomorgyengeség Váltóláz és hideglelés ellen legelőbbes és legalkalmasabb szer, különösen gyermekkorban, kik a keserű éhínség másképp bevenni nem tudják a Rossnyai M.-féle Chininezukorka és Chininesokoládé

PEPSINBORA melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlés 1869-ben Párm-ben pálya díjjal koszorúztak. Értékelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a Rossnyay M.-féle pályakoszorúzt készítményét képe és fogadják el, melynek minden egyen oszmagoló papírján Rossnyay Mátyas nevű ábrás olvasható. 8400

A t. c. község szives figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjegygyel vannak ellátva, mely az aradi szabadsághoztró brázolja. Kapható; ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárban Arad, Szabadság-tér. Budapest: Török József és dr. Egger Leo (Nador) gyógyszerárban, valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

Budapesti RÖSER tanintézet.

Alapítottatott 1853-ban. — Tanulók száma 15,733. 3 osztályu nyilvános felső kereskedelmi iskola. Bizonysítványai állam-érvényesek. 4 osztályu polgári iskola. Benlakó növendékek részére. 5. Nevelő-internátus.

Beiratás: augusztus 30-tól szeptember 5-ig. 9191

Értesítőkivonatot küld: RÖSER JÁNOS igazgató, BUDAPEST, VI., Aradi-utca 10. sz.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a MELANOGENE fekete és barna színben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készítménnyel haját, szakát, bajuszt pár percz alatt fekete vagy barnára lehet festeni. A szín állandó és a természetes színtől meg nem különbözethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerű. Nem piszkít. Ara 2 kor. 80 fillér. 9057

Budapesti főraktár: Török József gyógyszerár Király-u. 12. és Andrássy-ut 29. — Kapható minden gyógyszerárban.

Specialista Sérvkötőkben.

Legújabb cs. és kir. szab. Keleti-féle sérvkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint legelőbbes és legalkalmasabb az enyhe és a súlyos sérvkötő és előtöltő készítményeknél fogva az eddigi sérvkötők hiányait. Ara: egyoldalú 12 kor., kétoldalú 24 kor. Gyármában készülnek ezenkívül: mullábak, műkezek, müleges fűzők, egyenestartók, járó és nyújtó gépek, gummi gúncser-harigonyok, ugyancsak az összes gummi-különbözőségek arczkivül: müllábak, mükezek részére. — Megrendelések pontosan eszközi 8931

Keleti J. BUDAPEST, IV., Koronaherczog-utca 17. sz. Nagy képes arjegyék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés tulajdonosának bevásárlásánál 10%-ot engedélyezek.

Advertisement for Riviera Ibolya perfume: RIVIERA IBOLYA IGAZI IBOLYA ILLAT KIZÁRÓLAGOS KÉSZÍTŐI MOTSCH A. & F. BECSL. LUGECK 3 sz.

Kopaszfejűség gyógyítása.

Akadályozza a haj kihullását, elhajtja a sürkét és viszkétét, megadja a kopasz fejnek ismét dús haj-növést, szemöldökét és pillaszórót.

Próbaszállítás ingyen.

4 1/2 kgr. (42 drb.) legfinomabb illatu, a sajtolásnál kevésbé megsejtült piperesszappant szállítok a pénz előzetes beküldése v. utánvét mellett 5 Koronáért KANN IGNÁCZ Bécs, II., Nickelgasse 3.

CRÈME DE FANCHON a 3 sziv védjegyvel.

Rögtön finomító és szépitő arckrém. Legjobb a világon! Ártalmatlan! Zsirtalan!

Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K. Főraktár: «URSITS» gyógyszerár, Budapest, Rákóczy-tér 11. Védjéke 20 fillér, többiek beküldése után franko.

Kapható mindenhol. Haktár: Török gyógyszerár, Bpest.

Walker N. asszony, 18 Haven St., Grimsby, Eng.: «Egy kopasz folt, mely régóta volt, ujra hajjal szépen benőtt.»

F. R. asszony Everett, Iona villa, Turbeck Terrace Road, Eng.: «Husz éven át hullott a hajam és csak annyi maradt, mint egy kalap karimája. Most pompásan és sürűben nő és az Ön szere valóban csodálatos.»

G. Bunce úr, 32 Richardson St., High Wycombe, Bucks, Eng.: «Kellemelem meg vagyok lepve konstátálhatni, hogy a Foso-szer három heti használata után hajam ujra nőni kezdett. Ajánlom ezt a gyógyszerelést összes barátainknak mint egyetlen hatásos gyógymódot a haj újranövésztse végett.»

E szer ezeket gyógyította és senki se féljen, hogy a legkevesebb ártalmas volna. Senkit se kényszeríthetünk, hogy higjen nekünk. Hanem kérjen bárki egyszerűen egy ingyen-próbát és győződjék meg maga annak csodás-szerű hatásáról.

E szer a viszkétést és sürkét is gyógyítja, mi a kopaszodásnak biztos előjele, és egészségesben és erőben tartja a fejbőrt. Továbbá visszazárja az ősz hajnak természetes színt és növeszt sürű szemöldök és a pillaszórt.

Ha nevéhen és lakásnévénél egy 10 filléres levélbélyegportoképen mellékel és azt az «Alteneim Medical Dispensary, 3455 Butterfield Building, Cincinnati, Ohio U. St. o. A.» cím alatt elküldi, a csodálatos szerből egy ingyen-próbát kap bérmentesen. 9170

Tessék figyelembe venni, hogy a levélportó Amerikába 25 fillér. Sziveskedjék nevé tisztán és lakásnévét teljesen megírni, hogy ne történhessék tévedés.

D. Franz Steiner & Co., Berlin, 18. Königgrätzerstrasse 69.

Foulard-selyem 65 kr.-tól

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Menyasszony-selyem, Selyem-damaszok, Selyem-basztruhák, Selyem-foulardok, Báliselyem, Selyem-grenadínok.

HENNEBERG G. selyemgyáros, Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító. 8535

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részv.-társ.
Irodái: VI. ker., Andrásy-ut 5. (saját házában). 8963
Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarékbetét-könyvekké és pénztári jegyek ellenében 4%-os kamatozással, valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adó az intézet fizeti. Lezártól váltókat, előlegeket nyújt értékpapírokra. VÁLTOZLETE megbizásból teljesíti mindenféle értékpapírok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalja minden a váltóüzletek keretében tartozó fizetésekkel. Üzleti órák: délelőtt 1/9-1/11-ig, délután 3-1/5-ig. Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárúsító helye IV. Koronaherceg-utca 11. Kézi zalogüzletei: IV., Károly-kört 18., IV., Koronaherceg-ut. és szibars-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-kört 2., Üllői-út 6.

KNUTH KÁROLY
mérnök és gyáros.
Cs. és kir. fensége József főherceg udv. szállítója.
Gyár és iroda:
Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.
Központi víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz. és vízvezeték. csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vizerőművi emelőgépek stb. 8830
Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek

Brüner Testvérek
cs. és kir. szab.
légszusz., villamos- és petroleumlámpa-gyár.
Főraktár: 9223
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 3.
Salonpetroleum és császárölaj I. rendű. — Bérmentés szállítás.

LOHR MÁRIA ezelőtt **KRONFUSZ** 9147
csipke, vegyszeti tisztító- és műfestő-intézet megnagyobbított ardművi szőnyegpótló és szőrmearu megóvó-intézet. — Megbizások átvételnek:
VIII., Baross-utca 85. sz. saját házában lévő gyárban és a következő fióküzletekben:
IX., Calvin-tér 9. V., Harminczad-utca 3. VI., Teréz-kört 39. VI., Andrásy-út 16. Telefon 57-08. VIII., József-kört 2. szán. Telefon 57-08.

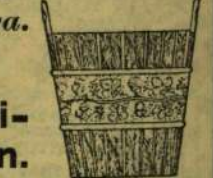
ALAPITVA: 1882.
VALÓDI ANGOL ÉS AMERIKAI SPORTJÁTEKOK
LEGOLCSÓBB MEGBIZHATÓ BESZERZÉSI FORRÁSA
KÉPES ÁRJEGYZÉKET KIVÁNTATRA BÉRMENTVE KÜLD: SEFFERANTAL BUDAPEST, IV. Károly-utca 1. sz. szán. (KÖZPONTI VÁROSHÁZ ÉPÜLET)
GÁZDASÁGI KÖTÉLÁRUK, FEHÉR RUHÁTERENTŐVÉTELK TISZTA KEMÉRDŐL ZSINEGEK, ZSÁKOK, PONYVÁK, KERTTITÓMLÓK, TORNASZŐRÖK, FÜGGŐÁGYAK ÉS MINDENFÉLE HÁLÓK. — IPARTÉREK ÉS TORNATERMEK FELSZERELÉSE
ENNIS GRÁNDOK ELKÉSZÍTÉSE

DAVID KÁROLY ÉS FIA doboz-papíraru és szab. fémkapocsgyára
Budapest, I., Mészáros-utca 38. Telefon 91-48.
Gyárt nagyban előállításra következő új eszközöket
A legmodernebb családi dobozokat és díszdobozokat (levélpapírokkal és borítékokkal), névjegyártyákat, gyászlapokat, gyászlevélpapírt, gyásznyelvényeket. Saját gyártmányú fémcsarkokkal ellátott rajztömböket, szekrénycsipke és torta-papírokat, továbbá papírtányérokat, plakátcsöveket és különféle összehajtható dobozokat.
1901. évi január hó 1-től állandó kiállítás a fenti eszközökből a vávoslétegi iparcarnokban megtekinthető.

KOTSCHY ERICH 9169
első magy. mech. szőnyeg-kiporlási, szőrmemegóvási és moly-irtási intézet.
Nagy méreben gőzerővel.
BUDAPEST, Hungária-út 94. — Telefon sz. 506.

Első magyar üvegyár részvény-társaság 8925
Budapest, V. ker., Ferencz József-tér 8. (Az Akadémia közvetlen közelében).
Kukorica-hűtők és szőlő-mosók, asztali üvegekészletek, vendéglői, kávéházi és háztartási üvegneműek gyári raktára.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Virágvázák legszebb kivitelben nagy választékban.

A legszebb francia papíralapok nagy választékban 8951
KLEIN VILMOS
papirkereskedésében,
Budapest, Kossuth Lajos-u. 20. (Országos Kaszinó palotában.)
Látképes levelező-lapok különlegességek raktára.

Kiváló minőségű
DINNYÉKET
szállítunk csepeztető kertészteintől 5 kilogrammos postakosarakban bérmentve utánvétel:
• Dunakínese legkiválóbb faj (Takesztán) 3 kor.
• Algíriai cantaloupe 5 kilogrammos kosarakban 3 kor.
• Krétaszagú Ananász 3 koronáért.
• Jókai 3 koronáért.
• Munkácsy 3 koronáért.
A görögdiányok, legkiválóbb minőségűek. Tüköl vasúti állomásra szállítva előnyben kilogrammonként 16 fillérért.
Schlesinger & Polakovits Budapest, Thonet-udvar.

SERRAVALLO 8984
CHINA-BORA VASSAL
kiváló helyreállító szer, gyengék, vérsejtnyek és lábbalmozók számára. Ajánlja és használja orvosi kitüntetésekkel, 1000-nál több orvosi elismeréssel.
• Kifűző iz.
Külföldre több arany és ezüst érme.
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes üveg K 4.40.
Kapható minden gyógyszerárban.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

ESZMÉNYI KEBEL
Érhető el a Párisban, Passage Vendôme 5. az egyedüli szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egésznek árma, az eszményi kebel fejlődését, valamint a kebel idősebbé szilárdítását biztosítja. Egy üveges ára használati utasítással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utca 12. sz. 8442

CACAO
SUCHARD
9002

HÖLGYEIM!
Csak egyszer próbáképpen rendeljék meg a csodahatású, valódi angol szépség szer, **Ugorka-tejet**, és megfogják róla győződni, hogy ezen csodaszer azonban eltávolított szepit, májfoltot, mindenféle tisztáltságot az arczról és a bőrcnek gyönyörű tündéret, fiataliságot kölcsönöz. Valódi angol minőségben kapható csak **BALASSA KORNÉL** gyógyszerárában a vörös keresztű Temesvár. — Ára 2 korona. A pénz beküldése esetén frankó szállítás. Utánvétel is küldetik. 9230

KWIZDA FERENCZ JÁNOS
cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és belga fejed. udv. szállító.
Kertleli gyógyszerész Kornenburg, Bécs mellett. 8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő oklevél.
Kwizda féle Korneuburgi marha táppor
Alattorv. díttal szer lovak, marhák- és juhoknak. Késő 50 év óta a legjobb istállóban használatban évszázadok óta rossz emésztésű, valamint teheneknél a tej javítására a tejelő-állomány fokozására szolgál. Egy doboz 1 kor. 40 fill. fél doboz 20 fill. Valódi csak a fenti védjegyvel és kapható minden gyógyszerárban és droghandelésben. Török József és dr. József gyógyszerárak. Budapest, VI., Király-u. 12.

VASÁRNAPI UJSÁG

32. SZÁM. 1901. BUDAPEST, AUGUSZTUS 11. 48. ÉVFOLYAM.

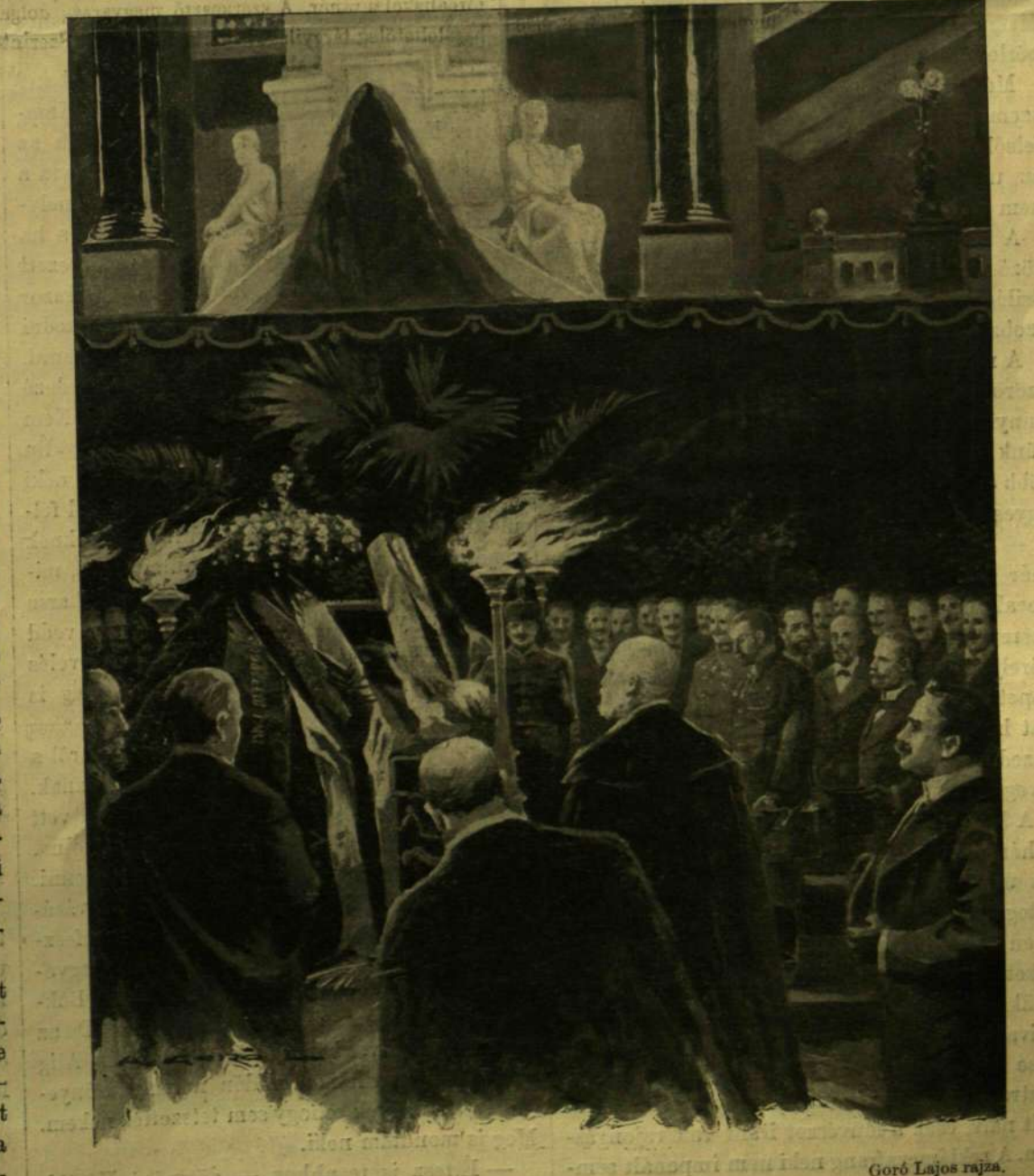
Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egész évre 24 korona félre 12. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG (a Világkrónikával) egész évre 16 korona félre 8. A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egész évre 10 korona félre 5. Külföldi előfizetésekre a postaiag meghatározott vitéldi is ontalendő.

EMLEKEZÉS SZILÁGYI DEZSŐRE.
A NAGY EMBEREINKET igazán ismerni akarjuk, nem csak közszereplésüket kell tekintenünk; mert így halvány, egyoldalú képet kapunk, — hanem be kell pillantanunk magánéletükbe is s látni őket otthonukban, a mindennapiságban, melynek legjelentéktelenebbnek tetsző apróságai is nagyban hozzájárulhatnak ahoz, hogy a közélet emberét a maga valóságában, egészen megismerhessük.

százszor. «De hova menjek? Legjobban szeretnék Budára menni, de ha ott lakom, megesz a fiakkérlés. Annyi pénzem pedig nekem nincs.» Biztattam, hogy jöjjön ki közel hozzám, a Városligetbe, mert tudtam, hogy a természetnek, még ennek az elcsenevésett fővárosi műtermészetnek is milyen ellenállhatatlan vonzereje van reá.
— Szívesen mennék, de nem lehet, mondá.

Az én köröm a két kaszinó, a szabadelvű kör, a parlament. Nekem olyan helyen kell laknom, a hol ezeket közel érem s a hol engem onnan közel érnek. Mert nem fogok ám én mindig ennyit jární tudni. Mióta bajom volt a lábammal, néha nagyon nehezen járok már.
Végre, úgy hat hónappal ezelőtt, megtalálta a keresett lakást. Úgy tudom, Ágoston József képviselő társunk szerezte neki s még tervrajzot is

Szólok a Szilágyi Dezső lakásáról.
A «legnagyobb magyar lateiner» lakása csak afféle szerény bérlakás volt, annak sem a javából s a ki bevetődött oda, az bizony soha sem érezte, hogy az ország egyik legnagyobb emberénél s Ő Felsége valóságos belső titkos tanácsosánál antichambriroz.
Antichambrirozásról különben már csak azért sem lehetett igazán szó, mert az előszobának nevezett sötét kis kamrában sohasem várattak senkit. A látogatót, ha el volt foglalva a ház ura, a nappaliba becsatolták be, hogy ott várjon sorára, vagy rövid úton elküldték azzal, hogy a kegyelmes úr nem fogad.

A lakás tulajdonképen három szobából, még pedig így nyárszakán három átkozottul meleg szobából állt. Olyan melegebből, hogy maig sem tudom kivenni fejemből a gondolatot: talán még most is a mienk volna, ha nem jut eszébe azon a rekkenő kánikulai napon jönni haza s azt az öldöklő meleg időt azokban az átfűlt délkeleti szobákban tölteni. Bajja miatt, így mondják a tudós orvosok is, eléhetett volna még számos évekig. De a körülmények véletlen találkozása volt olyan, hogy e találkozásból a halál fakadt. Az izgató karlsruadi kura után, a hosszú nappali vasutazás a nyár legforróbb napján s azután az elzárkozás egy rekkenő levegőjű szobában, ezek idézték elő a hirtelen és megrendítő véget. De mit töprengünk a megváltozhatatlanon? ...
Akármilyen volt is a lakása, megszokta, tehát szerette. Álló két esztendeje töprengett, többnyire velem — mert barátjai közt mindenféle szakra voltak külön tanácsosai és szakértői — az új lakás kérdésén. Elköltöznie el kellett, mert a képtárának már csak egy kis része fért el a falon, a tulnyomó rész halomszára volt oda-támasztva a butorkhoz. «Itt már csakugyan nem lehet maradni», mondta nem egyszer, de

SZILÁGYI DEZSŐ TEMETÉSE. — A GYÁSZSZERTARTÁS A KURIA ELŐCSARNOKÁBAN. Goró Lajos rajza.